

**МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ВНУТРІШНІХ СПРАВ
Навчально-науковий інститут права та психології
Кафедра кримінальної юстиції**

ЗАТВЕРДЖУЮ
Проректор НАВС
полковник поліції

Сергій ЧЕРНЯВСЬКИЙ

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
СУДОВІ ТА ПРАВООХОРОННІ ОРГАНИ УКРАЇНИ**

Статус дисципліни
Рівень вищої освіти
Ступінь вищої освіти
Галузь знань
Спеціальність
Форми здобуття вищої освіти
Мова навчання
Форма підсумкового контролю

Обов'язкова
Перший (бакалаврський)
Бакалавр
К Безпека та оборона
К9 Правоохоронна діяльність
Денна/ Заочна
Українська
Залік

Київ – 2025

Розробники:

Олександр ЛИТВИНЧУК, професор кафедри кримінальної юстиції навчально-наукового інституту психології та права Національної академії внутрішніх справ, кандидат юридичних наук, доцент

Ганна СТЕПАНОВА, професор кафедри кримінальної юстиції навчально-наукового інституту психології та права Національної академії внутрішніх справ, кандидат юридичних наук, доцент

Єлизавета КУЗМІЧОВА-КИСЛЕНКО, доцент кафедри кримінальної юстиції навчально-наукового інституту психології та права Національної академії внутрішніх справ, кандидат юридичних наук

Андрій ФЕДОТЕНКО, старший викладач кафедри кримінальної юстиції навчально-наукового інституту психології та права Національної академії внутрішніх справ, кандидат юридичних наук

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри кримінальної юстиції навчально-наукового інституту права та психології Національної академії внутрішніх справ протокол № 8 від 17 грудня 2025 року.

Завідувач кафедри кримінальної юстиції

Ольга ХАХУЦЯК

Схвалено науково-методичною радою Національної академії внутрішніх справ. Протокол № 11 від 23.12.2025 р.

Голова науково-методичної ради НАВС

Результати перегляду робочої програми навчальної дисципліни

Робоча програма переглянута на 20__/20__ н.р. без змін; зі змінами (Додаток ____).
(потрібне підкреслити)

протокол засідання кафедри
від __. __. 202_ № __

протокол науково-методичної ради
від __. __. 202_ № __

Завідувач кафедри

Голова НМР

Робоча програма переглянута на 20__/20__ н.р. без змін; зі змінами (Додаток ____).
(потрібне підкреслити)

протокол засідання кафедри
від __. __. 202_ № __

протокол науково-методичної ради
від __. __. 202_ № __

Завідувач кафедри

Голова НМР

© Національна академія внутрішніх справ, 2025

1. Загальні відомості про начальну дисципліну

Предметом вивчення навчальної дисципліни «Судові та правоохоронні органи України» є сукупність відомостей щодо нормативно-правової бази, основ організації, завдань, функцій, повноважень та основних напрямів діяльності державних органів, які здійснюють судову, правоохоронну, правозахисну діяльність, та недержавних правових інститутів, покликаних сприяти реалізації правозахисної функції держави, а також про статус осіб, які працюють у цих органах.

Мета й завдання навчальної дисципліни «Судові та правоохоронні органи України»:

Метою викладання навчальної дисципліни «Судові та правоохоронні органи України» є засвоєння здобувачами вищої освіти теоретичних знань про систему судів, правоохоронних та правозахисних органів України, недержавних правових інститутів, спеціально створених для захисту прав та свобод громадян, а також з'ясування їх структури, функцій, завдань, місця і ролі в механізмі держави.

Основними завданнями вивчення навчальної дисципліни «Судові та правоохоронні органи України» є:

– засвоєння здобувачами вищої освіти таких основних понять, як: правоохоронні та правозахисні органи, правоохоронна та правозахисна діяльність, судова влада, судові інстанції та ланки тощо;

– ознайомлення з системою судових, правоохоронних, правозахисних органів та недержавних правозахисних інститутів України, їх правовим статусом, порядком утворення та підпорядкування, основними завданнями, функціями, компетенцією, повноваженнями, нормативно-правовою основою їх діяльності, а також особливостями кадрового забезпечення та взаємодії з іншими органами державної влади;

– опанування здобувачами вищої освіти основними принципами діяльності судових, правоохоронних, правозахисних органів та недержавних правозахисних інститутів України, понятійним апаратом законодавства;

– формування вмінь та навичок аналізу норм, їх тлумачення, розвиток вмінь щодо з'ясування сутності та змісту організації та діяльності судових, правоохоронних, правозахисних органів, в тому числі і вміння співвідносити теоретичні знання із практикою їх застосування, неухильного дотримання принципу законності та інших вимог;

– отримання практичних навичок застосування знань під час вирішення практичних завдань, тестів, розв'язання навчальних ситуацій;

– ознайомлення здобувачів вищої освіти зі станом основних проблем реформування судових та правоохоронних органів, зокрема в умовах воєнного стану;

– виховання поважного ставлення до судових, правоохоронних, правозахисних органів та недержавних правозахисних інститутів України, усвідомлення їх особливої функції – охороняти особистість, її права та свободи, інтереси суспільства та держави;

- формування переконаності та впевненості здобувачів вищої освіти у необхідності глибокого знання та дотримання законів;
- активізація пізнавальної діяльності здобувачів вищої освіти, сприяння розвитку абстрактного та логічного мислення, формування усвідомлення того, що ефективні знання законодавства про діяльність судових, правоохоронних та правозахисних органів залежать від якісної підготовленості фахівців;
- підвищення рівня правової культури та ерудиції здобувачів вищої освіти та інше.

Пререквізити (Prerequisite): навчальна дисципліна «Судові та правоохоронні органи України» базується на вивченні та засвоєні основних положень таких навчальних дисциплін, як: «Теорія і історія держави та права», «Конституційне право України» .

Постреквізити: «Кримінальне право» «Кримінальний процес», «Оперативно-розшукова діяльність», «Криміналістика та основи судово-медичних експертиз»

Компетентності відповідно до освітньої програми здобувачі вищої освіти набувають загальні та фахові компетентності.

1. Загальні компетентності передбачають:

ЗК2. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

2. Фахові компетентності.

СК 2. Здатність здійснювати нагляд (контроль) за додержанням вимог законодавства у сфері правоохоронної діяльності.

СК4. Здатність самостійно збирати та критично опрацьовувати, аналізувати та узагальнювати правову інформацію з різних джерел.

СК8. Здатність ефективно застосовувати сучасну техніку та інформаційні технології, використовувати технічні засоби, спеціалізовані інформаційно-пошукові системи, бази та банки даних, а також відповідне програмне забезпечення для захисту прав і свобод людини, власності, суспільних відносин від протиправних посягань.

Програмні результати навчання:

Результати вивчення дисципліни деталізують програмні результати навчання, передбачені відповідним стандартом вищої освіти України, що виявляються у вміннях та навичках:

РН8. Здійснювати пошук інформації у доступних джерелах, аналізувати і оцінювати її для повного та всебічного встановлення обставин, необхідних для виконання професійних завдань.

РН9. Використовувати інформаційно-комунікаційні системи та інші інформаційні ресурси, у тому числі ті, що мають технічний та криптографічний захист, поштовий зв'язок спеціального призначення, фельд'єгерський зв'язок, системи цифрового зв'язку суб'єктів сектору безпеки і оборони з метою виконання професійних завдань у сфері правоохоронної діяльності.

Знання, вміння, навички.

Після завершення вивчення навчальної дисципліни «Судові та правоохоронні органи України» здобувачі вищої освіти повинні:

знати:

- предмет і систему навчальної дисципліни «Судові та правоохоронні органи України», її місце серед інших юридичних дисциплін;
- визначення правоохоронної, судової та правозахисної діяльності, а також органи, посадові та інші особи, які здійснюють зазначені види діяльності;
- нормативно-правові акти про діяльність суду, правоохоронних і правозахисних органів;
- поняття, ознаки судової влади її співвідношення з іншими гілками влади;
- форми реалізації судової влади та її функції;
- загальну характеристику системи судоустрою (місцеві суди, апеляційні суди, вищі спеціалізовані суди, Верховний Суд);
- правовий статус, організацію діяльності Конституційного Суду України та його повноваження;
- поняття Європейського суду з прав людини (ЄСПЛ) і його зв'язок з системою судоустрою України; судову практику ЄСПЛ як джерело національного права;
- поняття прокуратури і її роль в Україні; функції і засади діяльності прокуратури України;
- організаційні основи системи прокуратури;
- повноваження прокурора з виконання покладених на нього функцій;
- кадри органів прокуратури;
- основні завдання та компетенцію Міністерства внутрішніх справ України;
- структуру апарату Міністерства внутрішніх справ України;
- систему, структуру та повноваження Національної поліції України;
- поняття та статус поліцейського;
- гендерно-чутливий підхід в роботі поліцейських;
- досудове розслідування: поняття та форми;
- органи досудового розслідування, їх система, завдання і компетенція;
- статус слідчого та дізнавача;
- органи, які здійснюють оперативно-розшукову діяльність, їх компетенцію;
- поняття Служби безпеки України (СБУ), її основні завдання, принципи та організація діяльності;
- систему органів безпеки. Структура Центрального управління СБУ;
- повноваження Служби безпеки України;
- нормативно-правові основи діяльності, функції та повноваження таких правоохоронних органів, як: Державне бюро розслідувань, Бюро економічної безпеки України, Національне агентство з питань запобігання корупції, Національне антикорупційне бюро України, Державна кримінально-виконавча служба України, Державна податкова служба України, Державна митна служба України, Державна служба фінансового моніторингу України, Антимонопольний комітет України, Управління державної охорони України, Органи Міністерства оборони України, Військова служба правопорядку, Головне управління розвідки, Державна регуляторна служба, Державна лісова охорона, Органи рибоохорони Держрибагенства України;

- основні завдання та компетенцію Міністерства юстиції України;
- структуру центрального апарату та територіальних органів Міністерства юстиції України;

- поняття адвокатури та її завдання;
- правові основи, принципи та організаційні форми діяльності адвокатури;
- вимоги до осіб, які бажають займатися адвокатською діяльністю; права та обов'язки адвоката;

- поняття нотаріату; систему нотаріальних органів в Україні, їх завдання і значення;

- правовий статус нотаріуса; вимоги, що ставляться до осіб, які бажають займатися нотаріальною діяльністю;

- повноваження державних і приватних нотаріусів, а також інших посадових осіб, уповноважених виконувати окремі нотаріальні дії.

вміти:

- орієнтуватися в національному законодавстві, яке регулює діяльність судових, правоохоронних, правозахисних органів та недержавних правозахисних інститутів України, а також в основних положеннях міжнародно-правових актів і стандартах їх правозастосування;

- тлумачити чинне законодавство про судоустрій України, про порядок створення і функціонування правоохоронних, правозахисних органів та недержавних правозахисних інститутів України, а також основні положення міжнародно-правових актів і стандарти їх правозастосування;

- самостійно працювати з нормативними актами, аналізувати зміст законів та інших нормативно-правових актів, логічно викладати матеріал, аргументовано висловлювати свою думку, робити висновки, на основі отриманих знань вільно орієнтуватись в реаліях сьогодення;

- визначати повноваження судових, правоохоронних, правозахисних органів та недержавних правозахисних інститутів України; практику застосування законодавства з питань, що належать до їх компетенції;

- характеризувати сутність судової влади, її ознаки, принципи та методи реалізації;

- формулювати, юридично обґрунтовувати сутність правоохоронної діяльності, систему та структуру правоохоронних органів, шляхи удосконалення їх роботи;

- аналізувати правовідносини, що виникають у зв'язку з діяльністю правоохоронних органів;

- системно усвідомлювати правоохоронну діяльність державних та недержавних правоохоронних інституцій;

- формулювати і тлумачити цілі й завдання діяльності правоохоронних органів;

- додержуватися вимог закону.

soft-skills:

- властивість приймати рішення та вирішувати проблеми;

- зрозуміло формувати думки (повідомлення, доповідні записки тощо);

- взаємодія з різними типами людей;

– чітко планувати та керувати часом.

Мова навчання: українська.

Консультативну допомогу здобувачі вищої освіти можуть отримати у науково-педагогічних працівників кафедри кримінальної юстиції, які безпосередньо проводять заняття або звернувшись з письмовим запитом на електронну пошту за адресою krimustiziy24@navs.edu.ua

2. Програма навчальної дисципліни

Тема 1. Загальна характеристика судової, правоохоронної та правозахисної діяльності

Предмет, система та методи навчальної дисципліни “Судові та правоохоронні органи України”.

Основні поняття навчальної дисципліни “Судові та правоохоронні органи України”. Поняття судових, правоохоронних та правозахисних органів. Система і структура правоохоронних органів України.

Правоохоронна діяльність. Основні напрямки та головні риси правоохоронної діяльності.

Поняття і зміст судової та правозахисної діяльності.

Законодавчі джерела навчальної дисципліни “Судові та правоохоронні органи України”, їх класифікація.

Тема 2. Судова система України

Поняття і значення судової влади. Співвідношення судової влади з іншими гілками державної влади.

Засади організації судової влади. Правове регулювання діяльності органів судової влади. Організаційні основи судоустрою.

Місцеві суди в Україні, їх склад і компетенція. Види і склад апеляційних судів. Вищі спеціалізовані суди, їх склад і повноваження. Верховний суд України.

Конституційний Суд України як орган конституційної юрисдикції. Завдання Конституційного Суду. Склад Конституційного Суду. Принципи діяльності Конституційного Суду. Порядок утворення та повноваження Конституційного Суду. Загальні засади організації та діяльності Конституційного Суду.

Конституційне подання. Конституційне звернення. Конституційна скарга. Акти Конституційного Суду України.

Порядок зайняття посади судді. Дисциплінарна відповідальність суддів. Звільнення судді з посади та припинення його повноважень.

Вища кваліфікаційна комісія суддів України, її статус та повноваження.

Правовий статус Вищої ради правосуддя Суддівське самоврядування. Забезпечення суддів. Організаційне забезпечення діяльності судів.

Застосування практики Європейського суду з прав людини в національному судочинстві.

Тема 3. Міністерство внутрішніх справ

Завдання, повноваження та структура МВС України.

Національна поліція України, правова основа та принципи її діяльності. Завдання Національної поліції, міжнародне співробітництво та взаємодія поліції з органами державної влади та органами місцевого самоврядування.

Система органів поліції та статус поліцейських. Основні обов'язки та повноваження поліцейського. Види відповідальності поліцейських. Добір на посаду поліцейського. Загальні засади проходження служби в поліції.

Національне центральне бюро Інтерполу, як підрозділ Національної поліції.

Органи досудового розслідування в Україні. Правова основа діяльності органів досудового розслідування. Компетенція слідчих Національної поліції, органів безпеки, Державного бюро розслідувань, детективів Національного антикорупційного бюро України, Бюро економічної безпеки. Система і структура слідчих органів Національної поліції України.

Державна прикордонна служба України, її завдання, структура.

Державна служба України з надзвичайних ситуацій.

Державна міграційна служба України.

Тема 4. Прокуратура України

Поняття прокуратури та її роль в Україні. Засади організації і діяльності прокуратури. Функції прокуратури.

Правове регулювання діяльності органів прокуратури.

Структура та компетенція Офісу Генерального прокурора.

Особливості організації і діяльності Спеціалізованої антикорупційної прокуратури.

Обласні прокуратури. Окружні прокуратури.

Кількісний склад та структура органів прокуратури. Статус та гарантії незалежності прокурора.

Повноваження прокурора з виконання покладених на нього функцій. Підтримання публічного обвинувачення в суді. Організація і процесуальне керівництво досудовим розслідування, вирішення відповідно до закону інших питань під час кримінального провадження, нагляд за негласними та іншими слідчими і розшуковими діями органів правопорядку. Представництво інтересів держави в суді у виключних випадках і в порядку, що визначено законом.

Порядок заняття посади прокурор. Дисциплінарна відповідальність прокурора.

Кваліфікаційно-дисциплінарна комісія прокурорів, її статус та повноваження.

Міжнародно-правове співробітництво прокуратури з компетентними органами іноземних держав у сфері кримінального судочинства.

Тема 5. Правоохоронні органи

Поняття правоохоронного органу та правоохоронної діяльності.

Правовий статус, функції та повноваження таких правоохоронних органів, як: Служба безпеки України, Служба зовнішньої розвідки України, Державне бюро розслідувань, Бюро економічної безпеки України, Національне агентство з питань запобігання корупції, Національне антикорупційне бюро України, Державна кримінально-виконавча служба України, Державна податкова служба

України, Державна митна служба України, Державна служба фінансового моніторингу України, Антимонопольний комітет України, Управління державної охорони України, Органи Міністерства оборони України, Військова служба правопорядку, Головне управління розвідки, Державна регуляторна служба, Державна лісова охорона, Органи рибоохорони Держрибагенства України.

Соціальний та правовий захист працівників правоохоронних органів.

Тема 6. Правозахисні органи

Поняття правозахисної діяльності. Державні органи та недержавні інститути, які здійснюють правозахисну діяльність.

Основні завдання та компетенція Міністерства юстиції України. Структура центрального апарату та територіальних органів Міністерства юстиції України. Підприємства та державні установи, які підвідомчі Мін'юсту. Державна виконавча служба України.

Адвокатура в Україні. Правова основа діяльності адвокатури. Завдання адвокатури. Принципи та засади адвокатської діяльності. Організаційні форми адвокатської діяльності. Порядок утворення адвокатських об'єднань. Вимоги до осіб, які бажають займатися адвокатською діяльністю. Адвокатська діяльність та її види. Правове регулювання адвокатської діяльності. Гарантії адвокатської діяльності. Професійні права та обов'язки адвоката. Правила адвокатської етики. Поняття і зміст адвокатської таємниці. Адвокатське самоврядування.

Поняття, завдання, функції та система нотаріату в Україні. Повноваження органів, які мають право здійснювати нотаріальні дії. Правовий статус нотаріуса. Державна і приватна нотаріальна діяльність. Нотаріальна палата України, її завдання та повноваження.

3. Структура навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика навчальної дисципліни			
	Денна форма здобуття вищої освіти		Заочна форма здобуття вищої освіти	
	д/б	ксф	д/б	ксф
Кількість кредитів ECTS – 4	Рік підготовки			
	-	1		1,2
	Семестр			
	-	2	-	2,3
Загальна кількість годин – 120	Лекції			
	-	12	-	6
	Семінарські			
	-	24	-	8
	Практичні			
	-	12	-	4
	Самостійна робота			
	-	72	-	102
Вид контролю				
-	залік	-	залік	

4. Тематичний план

Денна форма навчання (за кошти фізичних або юридичних осіб)

№ з/п	Назви тем	Нормативний обсяг годин	з них:				
			Всього годин з викладачем	з них:			Самостійна робота
				Лекцій	Семінарських	Практичних	
1.	Загальна характеристика судової, правоохоронної та правозахисної діяльності	18	6	2	2	2	12
2.	Судова система України	22	10	4	4	2	12
3.	Міністерство внутрішніх справ	20	8	2	4	2	12
4.	Прокуратура України	20	8	2	4	2	12
5.	Правоохоронні органи	20	8	-	6	2	12
6.	Правозахисні органи	20	8	2	4	2	12
Усього годин		120	48	12	24	12	72
Підсумковий контроль: Залік							

Заочна форма навчання (за кошти фізичних або юридичних осіб)

№ з/п	Назви тем	Нормативний обсяг годин	з них:				
			Всього годин з викладачем	з них:			Самостійна робота
				Лекцій	Семінарських	Практичних	
1.	Загальна характеристика судової, правоохоронної та правозахисної діяльності	20	2	2			18
2.	Судова система України	20	4	2	4		16
3.	Міністерство внутрішніх справ	20	2		2		18
4.	Прокуратура України	20	2			2	18
5.	Правоохоронні органи	20	4	2	2		16
6.	Правозахисні органи	20	2			2	18
Усього годин		120	16	6	8	4	102
Підсумковий контроль: Залік							

5. Плани навчальних занять за видами

Тема 1. Загальна характеристика судової, правоохоронної та правозахисної діяльності

Семінарське заняття – 2 год.

Питання до семінарського заняття:

1. Предмет і система дисципліни «Судові та правоохоронні органи України». Її місце серед інших юридичних дисциплін.
2. Поняття правоохоронної діяльності та правоохоронного органу.
3. Поняття судової влади та судової діяльності.
4. Поняття правозахисної діяльності. Суб'єкти правозахисної діяльності.
5. Нормативно-правові джерела навчальної дисципліни «Судові та правоохоронні органи України».

Практичне заняття – 2 год.

1. Розмежуйте судову, правоохоронну та правозахисну діяльності за

		Судова діяльність	Правоохоронна діяльність	Правозахисна діяльність
1.	Суб'єкти здійснення:			
2.	Правова основа діяльності:			
3.	Засади діяльності:			
4.	Основні завдання:			

наведеними в таблиці критеріями:

2. Питання до обговорення:

1. Як співвідносяться поняття судова влада, правосуддя, судочинство?
2. Яке місце правоохоронних органів у механізмі держави?
3. Які є конституційні засади діяльності судових, правоохоронних та правозахисних органів?

Тема 2. Судова система України

Семінарське заняття № 1 – 2 год.

Питання до семінарського заняття:

1. Поняття та ознаки судової влади, її співвідношення з іншими гілками влади.
2. Форми реалізації судової влади та її функції.
3. Загальна характеристика системи судоустрою України.
4. Місцеві суди, як суди першої інстанції.

5. Апеляційні суди.
6. Верховний Суд: структура та повноваження.

Семінарське заняття № 2 – 2 год.

Питання до семінарського заняття:

1. Правовий статус Конституційного Суду України.
2. Склад та організація діяльності Конституційного Суду України.
3. Конституційне подання, конституційне звернення, конституційна скарга, як види звернень до Конституційного Суду України.
4. Конституційне провадження.
5. Європейський суд з прав людини і його зв'язок з системою судоустрою України.

Практичне заняття – 2 год.

Завдання 1

Київський апеляційний суд вирішив розглянути як суд I інстанції кримінальну справу по звинуваченню С. та інших у скоєні навмисного вбивства з хуліганських спонукань, враховуючи великий суспільний резонанс злочину, а також надмірну завантаженість місцевих загальних судів. Через велику суспільну небезпеку злочину, у складі суду брали участь три професійних судді та троє присяжних.

1. Чи відповідає закону склад суду, якій розглянув справу?
2. У якому складі суддів здійснюється розгляд справ?
3. Охарактеризуйте форми участі представників народу у здійсненні правосуддя.

Завдання 2

Учні 9-го класу А., 15 років, Б., 16 років, за попередньою змовою вкрали зі шкільного кабінету комп'ютер, а також пристрій безперебійного живлення до нього.

За клопотанням адміністрації школи, з метою виховного впливу на учнів, місцевий районний суд розглянув кримінальну справу в актовому залі школи, де навчались Г. і Б. На процесі були присутні вчителі, батьківській актив та учні.

1. Чи відповідають дії суду принципам судової влади?
2. Охарактеризуйте зміст і значення відкритого розгляду справ у суді.
3. Назвіть правові гарантії реалізації принципу гласності судового процесу.

Завдання 3

К., обвинувачений у вчиненні крадіжки з магазину, заявив у суді клопотання про виклик перекладача, вказавши, що судочинство ведеться українською мовою, усі свідки у справі розмовляють українською мовою, а він українську мову розуміє погано.

Порадившись на місці, суддя виніс ухвалу про відмову у задоволенні клопотання, мотивуючи своє рішення тим, що обвинувачений володіє російською мовою, і тому, у зв'язку з великою схожістю російської та української мов,

необхідності у перекладачеві немає. Головуючий при цьому роз'яснив обвинуваченому, що якщо окремі слова для нього будуть незрозумілі, то їх йому перекладе він особисто або секретар судового засідання.

1. Чи відповідають дії суду принципам судової влади?
2. Охарактеризуйте зміст і значення принципу державної мови судочинства.
3. Назвіть правові гарантії реалізації принципу державної мови судочинства.

Завдання 4

Суддя загального апеляційного суду області внаслідок автомобільної аварії втратив 90 відсотків зору, однак незважаючи на наявність необхідного стажу, заяву про вихід у відставку не подавав, аргументуючи свою позицію тим, що справи у апеляційному суді справи завжди розглядаються колегіально, і він у ході судового розгляду може звернутися при необхідності за допомогою до інших суддів, що будуть спільно з ним в однієї колегії слухати справу.

1. Чи відповідає позиція судді вимогам закону?
2. У чому полягає сенс колегіального розгляду справ?

Завдання 5

До голови місцевого суду зі скаргою на суддю М. звернулися потерпілий С. та його представник адвокат Н. Вони скаржилися, що незважаючи на їх клопотання на ознайомлення з журналом судового засідання, їм не була надана можливість реалізації цього права. Лише за дві доби до завершення 30 денного строку на апеляційне оскарження вони отримали змогу ознайомитись з журналом судового засідання, що унеможливило якісну підготовку апеляційної скарги.

Оскільки скарги такого змісту на суддю М. голова суду отримував неодноразово та враховуючи, що згідно процесуального закону журнал судового засідання у суді першої інстанції веде секретар судового засідання, він вирішив притягнути до дисциплінарної відповідальності обох.

Судді М. голова суду оголосив зауваження, а секретареві судового засідання догану, про що видав відповідний наказ.

Надайте відповіді на такі питання:

1. Хто має право накладати дисциплінарні стягнення на секретарів судових засідань та помічників суддів?
2. Яка природа взаємовідносин голови суду і судді суду?
3. Який порядок притягнення судді до дисциплінарної відповідальності?

Завдання 6

Проаналізуйте рішення ЄСПЛ у наступних справах:

- «Скороход та інші проти України» (заява № 230/24 та 10 інших заяв, рішення від 03.04.2025)
- «Попова та інші проти України» (заява № 22429/23 та 6 інших заяв, рішення 03.04.2025)
- «Бережна проти України» (заява № 40424/23, рішення від 03.04.2025)

- «Агурєєв та інші проти України» (заява № 1843/23 та 5 інших заяв, рішення від 03.04.2025)

- «Резнік проти України» (заява № 31175/14, рішення від 23.01.2025, набуло статусу остаточного 23.04.2025)

Порушення яких прав, закріплених в Конвенції, закріплено в зазначених рішеннях?

Тема 3. Міністерство внутрішніх справ

Семінарське заняття № 1 – 2 год.

Питання до семінарського заняття:

1. Міністерство внутрішніх справ України (МВС) та його основні завдання.
2. Структура центрального апарату МВС та його повноваження.
3. Національна поліція України. Структура і повноваження Національної поліції.
4. Поліцейський та його статус.
5. Національне центральне бюро Інтерполу.

Семінарське заняття № 2 – 2 год.

Питання до семінарського заняття:

1. Органи досудового розслідування Національної поліції: структура та компетенція
2. Державна прикордонна служба України.
3. Державна міграційна служба України.
4. Державна служба України з надзвичайних ситуацій.

Практичне заняття – 2 год.

Ситуативне завдання 1.

Дізнавач Національної поліції України Налбатов затримав в супермаркеті за вчинення за попередньої змовою Трофімовим та Присенко крадіжки алкогольних напоїв та повідомив їм про підозру у вчиненні кримінального правопорушення передбаченого ч. 2 ст. 185 КК України.

Визначте правомірність дій Налбатова?

Ситуативне завдання 2.

Міністр внутрішніх справ Петренко призначив Головою Національної поліції України свого двоюрідного брата Носенко.

Виходячи з норм діючого законодавства визначте правомірність дій Міністра внутрішніх справ.

Ситуативне завдання 3.

Працівники Департаменту міжнародного поліцейського співробітництва у співпраці з працівниками Департаменту карного розшуку НПУ на території м. Києва затримали та помістили до ізолятора тимчасового тримання громадянина

Грузії Кобахідзе відносно якого в системі Інтерполу наявне Зелене оповіщення Інтерполу (Green Notice).

Оцініть правомірність дій працівників поліції.

Ситуативне завдання 4.

Керівник оперативного підрозділу Державної прикордонної служби звернувся Антюфєєв до Апеляційного суду м. Одеси для отримання дозволу на здійснення аудіо-, відеоконтролю Максимова, який пропонує через своїх знайомих послуги по незаконному перетину кордону.

Чи правомірні дії Антюфєєва? Підготуйте відповідь з посиланням на нормативно-правові акти.

Ситуативне завдання 5.

Керівник територіального органу ДМС Носов прийняв рішення затримати та помістити до Пункту тимчасового перебування іноземців громадянку російської федерації Волкову, яка не має законних підстав перебувати в Україні та не виконала рішення про добровільне повернення.

Чи правомірні дії Носова? Підготуйте відповідь з посиланням на нормативно-правові акти.

Тема 4. Прокуратура України

Семінарське заняття № 1 – 2 год.

Питання до семінарського заняття:

1. Поняття прокуратури і її роль в Україні. Конституційно-правовий статус прокуратури.
2. Поняття та значення системи засад організації і діяльності прокуратури.
3. Функції прокуратури України. Повноваження прокурора з виконання покладених на нього функцій.
4. Система органів прокуратури України: особливості сучасної побудови.

Семінарське заняття № 2 – 2 год.

Питання до семінарського заняття:

1. Спеціалізовані прокуратури в Україні: правове становище, функції та завдання.
2. Кадри органів прокуратури.
3. Дисциплінарне провадження щодо прокурора. Види дисциплінарних стягнень, що можуть бути накладені на прокурора.
4. Прокурорське самоврядування та органи, що забезпечують діяльність прокуратури.

Практичне заняття – 2 год.

Завдання практичного заняття

Ситуативне завдання 1.

До окружної прокуратури звернувся громадянин Криворучко, інвалід із зору. Посилаючись на те, що йому дуже важко читати й писати, він висказав

прохання виділити йому працівника прокуратури, який би зміг захистити його конституційні права у суді під час розгляду цивільної справи. Прокурор відмовив йому, посилаючись на те, що у прокуратури на день звернення громадянина Криворучка великий обсяг термінової роботи. Йому було запропоновано звернутися до юридичної консультації за місцем проживання.

Чи правильно вчинив прокурор?

Інтереси яких груп громадян має представляти прокурор у суді?

Ситуативне завдання 2.

У кримінальному провадженні про вбивство з необережності прокурор Антоненко підтримував публічне обвинувачення. Керівник прокуратури зателефонував прокурору Антоненку безпосередньо перед судовим засіданням у цій справі та зазначив, що щойно дізнався, що обвинувачений у вказаній справі є племінник одного з прокурорів Офісу генерального прокурора. Керівник прокуратури натякнув Антоненку, що у випадку, якщо суд призначить покарання у виді позбавлення волі, то премію в цьому місяці він не отримає.

Дайте правову оцінку ситуації з точки зору реалізації засад діяльності органів прокуратури. В чому проявляється незалежність публічного обвинувача та які існують гарантії його незалежності? Як повинен діяти прокурор, якщо він отримав незаконні вказівки від прокурора вищого рівня?

Ситуативне завдання 3.

До керівника місцевої прокуратури звернувся представник відділення комерційного банку з пропозицією здійснювати представництво інтересів банку в суді у справах про повернення виданих фізичним особам кредитів. Він мотивував це тим, що через неповернення кредитів банк знаходиться на межі банкрутства, тому неспроможний найняти юристів, а, як йому відомо, представництво інтересів юридичних осіб Законом України “Про прокуратуру” прокурору не забороняється. Одночасно він обіцяв зробити за кошти банку ремонт приміщень прокуратури і посприяти у забезпеченні офісною оргтехнікою.

Як вчинити прокурору у даній ситуації? Чиї інтереси може представляти прокуратура в суді?

Ситуативне завдання 4.

Громадянин Кириленко віком 26 років, закінчив юридичний університет з ступенем спеціаліста і має річний стаж роботи державним виконавцем, звернувся до обласної прокуратури із заявою прийняти його на посаду прокурора. Керівником обласної прокуратури йому було відмовлено.

Чи були підстави для відмови? Якщо так, то які саме?

Назвіть вимоги, що пред’являються до осіб, які призначаються на посаду прокурора обласної прокуратури.

Ситуативне завдання 5.

За порушення трудової дисципліни прокурор обласної прокуратури Дніпропетровської області своїм наказом притягнув до дисциплінарної

відповідальності прокурора Дніпровської місцевої прокуратури № 3 та виніс йому сувору догану за неналежне виконання службових обов'язків.

Що таке дисциплінарне провадження щодо прокурора? Чи правильно вчинив прокурор обласної прокуратури?

Який орган може притягти до дисциплінарної відповідальності працівників прокуратур? Які види дисциплінарних стягнень можуть застосовуватися до працівників прокуратури?

Тема 5. Правоохоронні органи

Семінарське заняття № 1 – 2 год.

Питання до семінарського заняття:

1. Служба безпеки України.
2. Служба зовнішньої розвідки України.
3. Державне бюро розслідувань.
4. Бюро економічної безпеки України.
5. Національне агентство з питань запобігання корупції.
6. Національне антикорупційне бюро України.

Семінарське заняття № 2 – 2 год.

Питання до семінарського заняття:

1. Державна кримінально-виконавча служба України.
2. Державна податкова служба України.
3. Державна митна служба України.
4. Державна служба фінансового моніторингу України.
5. Антимонопольний комітет України.
6. Управління державної охорони України.
7. Органи Міністерства оборони України.

Семінарське заняття № 3 – 2 год.

Питання до семінарського заняття:

1. Військова служба правопорядку.
2. Головне управління розвідки.
3. Сили спеціальних операцій.
4. Державна регуляторна служба.
5. Державна лісова охорона.
6. Органи прокуратури України.
7. Органи рибоохорони Держрибагенства України.

Практичне заняття – 2 год.

Завдання практичного заняття

Ситуативне завдання 1.

Слідчий Оболонського УП ГУНП в м. Києві Хоменко Д.Д. виявила у своєму службовому кабінеті подарунок - сертифікат з мережи ювелірних магазинів «Укрзолото» номінальною вартістю 50 000 грн.

Які заходи треба вжити в даному разі?

Які подарунки дозволено приймати слідчим?

На яке коло осіб поширюються обмеження щодо одержання подарунків?

Ситуативне завдання 2.

До Офісу Генерального прокурора 28.12.2025, о 14.15 год., надійшла заява від громадянина Петренка В.В. про вчинення суддею Шевченківського районного суду міста Києва Ільенком І.І. кримінального правопорушення, передбаченого статтею 366-2 КК України (декларування недостовірної інформації). Відомості про вказане кримінальне правопорушення 29.12.2025, о 09.00 год., внесено до ЄРДР за №42025.... від 29.12.2025.

Назвіть органи, уповноважені здійснювати досудове розслідування, згідно КПК України.

Визначте підслідність у вказаному кримінальному провадженні.

Ситуативне завдання 3.

На ґрунті особистих неприязних стосунків під час святкування власного дня народження детектив Національного антикорупційного бюро України заподіяв легкі тілесні ушкодження (ч. 1 ст. 125 КК України) працівнику Національної поліції.

Визначте орган досудового розслідування, який буде здійснювати досудове розслідування?

Тема 6. Правозахисні органи

Семінарське заняття № 1 – 2 год.

Питання до семінарського заняття:

1. Міністерство юстиції України: правовий статус, функції та повноваження.
2. Структура центрального апарату Міністерства юстиції України.
3. Територіальні органи Мін'юсту.
4. Координаційний центр з надання правничої допомоги: завдання та повноваження.
5. Система нотаріальних органів в Україні, їх завдання і значення.
6. Повноваження державних і приватних нотаріусів, а також інших посадових осіб, уповноважених виконувати окремі нотаріальні дії.

Семінарське заняття № 2 – 2 год.

Питання до семінарського заняття:

1. Поняття адвокатури України, правова основа діяльності. Принципи та засади здійснення адвокатської діяльності.
2. Набуття права на заняття адвокатською діяльністю.
3. Організаційні форми та види адвокатської діяльності.
4. Права і обов'язки адвоката. Гарантії адвокатської діяльності.
4. Органи адвокатського самоврядування.

Практичне заняття – 2 год.

Завдання практичного заняття

Задача 1.

У лютому 2025 року до Подільського районного суду м. Києва була подана позовна заява Іванова О.О. проти Товариства з обмеженою відповідальністю «Фінансова компанія «Капітал». У цій справі також зазначені треті особи: приватний нотаріус Максимів Т.В. з Івано-Франківського міського нотаріального округу Івано-Франківської області та приватний виконавець Павлюк Н. В. з виконавчого округу міста Києва. Позовною вимогою є визнання виконавчого напису № 3 від 26.01.2025 таким, що не підлягає виконанню.

Обґрунтовуючи свої вимоги, позивач зазначив на те, що оспорюваний виконавчий напис вчинений приватним нотаріусом з грубим порушенням вимог ст. 87, 88 Закону України «Про нотаріат», Порядку вчинення нотаріальних дій нотаріусами України, що затверджений наказом Міністерства юстиції від 22.02.2012 року № 296/5, оскільки приватному нотаріусу не надано та ним не перевірено документів на підтвердження безспірності заборгованості, зокрема, відсотки та комісії, є надмірно великими та необґрунтованими, від відповідача на його адресу не надходило вимоги - повідомлення про погашення заборгованості із зазначенням суми боргу, а також не надходило повідомлень про відступлення прав вимоги за договором на підтвердження законних правових підстав звернення стягнення за кредитом ТОВ «Фінансова компанія «Капітал», враховуючи, що всі платежі з погашення кредиту повинні здійснюватися ним на користь ПАТ «Дельта Банк». Відтак вважає, що є достатньо підстав для визнання оспорюваного виконавчого напису таким, що не підлягає виконанню.

Чи підлягає визнанню виконавчий напис нотаріуса таким, що не підлягає виконанню?

Дайте правову оцінку

Задача 2.

Слідчий слідчого відділу Шевченківського управління поліції ГУНП в м. Києві Дахно М.А. 6 вересня 2024 року письмово повідомив Раду адвокатів міста Києва про те, що ним буде 8 вересня 2024 року о 10:00 буде здійснюватися обшук в службовому приміщенні адвоката, яке розташовано у місті Києві. Тому він просив забезпечити участь представника ради адвокатів для цієї слідчої (розшукової) дії, якому слід прибути о 9:00 до Шевченківського управління поліції для подальшого слідування на місце обшуку.

7 вересня 2024 року до слідчого Дахна М.А. подзвонив член Ради адвокатів міста Києва Капустін В.О., який повідомив, що йому головою ради доручено бути присутнім під час обшуку. При цьому він попросив слідчого повідомити адресу, за якою буде проводитися обшук та прізвище адвоката. Він гарантує збереження такої інформації в таємниці. Також він зазначив, що прибуде безпосередньо на місце проведення обшуку на своєму автомобілі.

Слідчий відмовився повідомляти точне місце проведення обшуку та прізвище адвоката. Капустін В.О. заявив, що в такому разі він не буде їхати на обшук, оскільки не бажає витратити зайвий час на поїздку до управління поліції.

Ураховуючи зазначене, слідчий Дахно М.А. 8 вересня 2024 року провів обшук в службовому приміщенні адвоката без представника Ради адвокатів міста Києва.

Оцініть дії слідчого Дахна М.А. та члена Ради адвокатів Капустіна В.О.

Задача 3

Адвокат Литвиненко П.А., який працює в складі Адвокатського об'єднання «Право на захист» звернувся 9 грудня 2024 року з адвокатським запитом до начальника Печерського управління поліції ГУНП в місті Києві в якому він просив повідомити про те, які слідчі (розшукові) та інші процесуальні дії було проведено в кримінальному провадженні № 12024102130000123 (в якому він є представником потерпілого) з 1 вересня до 1 грудня 2024 року.

На зазначений адвокатський запит він отримав відповідь від 16 грудня 2024 року за підписом слідчого слідчого відділу Печерського управління поліції Радченка О.О. про те, що у наданні зазначеної інформації відмовлено, оскільки до адвокатського запиту додано ордер на надання правничої (правової) допомоги, який не підписано керівником Адвокатського об'єднання «Право на захист» та на ньому відсутня печатка юридичної особи.

Адвокат Литвиненко П.А. звернувся до Голови Ради адвокатів міста Києва із заявою про складення протоколу про вчинення адміністративного правопорушення на начальника Печерського управління поліції та направлення його до суду за безпідставну відмову в наданні інформації на адвокатський запит, оскільки під час воєнного стану наявність підпису керівника адвокатського об'єднання і наявність печатки на ордері на надання правничої (правової) допомоги не є обов'язковою.

Оцініть дії адвоката і слідчого. Як повинен вирішити отриману заяву Голова ради регіону?

Задача 4

До Кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури міста Києва 20 липня 2024 року із заявою про допуск до складання кваліфікаційного іспиту звернувся Сидоров І.В. Він має повну вищу юридичну освіту (в 2017 закінчив магістратуру Національної академії внутрішніх справ за спеціальністю «Правознавство»). З цього ж року працює на посаді старшого оперуповноваженого в особливо важливих справах Департаменту карного розшуку Національної поліції.

Член КДКА Макаренко Я.Ф., який приймав документи, пояснив Сидорову І.В., що йому буде відмовлено у допуску до складання кваліфікаційного іспиту, оскільки служба в підрозділах карного розшуку НП не є стажем роботи в галузі права.

Сидоров І.В. не погодився з такою думкою члену КДКА, оскільки працівники оперативних підрозділів визначені в Кримінальному процесуальному

кодексі України як учасники кримінального провадження. Крім того, Сидоров І.В. протягом своєї діяльності постійно виконував доручення слідчих про проведення слідчих (розшукових) та негласних (слідчих) розшукових дій, а тому така діяльність є роботою в галузі права.

Яке рішення повинна ухвалити КДКА м. Києва щодо допуску Сидорова І.В. до складання кваліфікаційного іспиту?

Задача 5

До Кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури міста Києва 1 грудня 2024 року із заявою про допуск до складання кваліфікаційного іспиту звернулася Щепоткіна В.О., яка отримала у 2019 році повну вищу юридичну освіту та має стаж роботи на посаді секретаря судового засідання з 2017 року. На підтвердження того, що вона володіє державною мовою, Щепоткіна В.О. надала копію атестату про закінчення середньої школи № 123 міста Києва (11 класів) та додаток до нього, де зазначено, що вона отримала оцінку «8» з навчальної дисципліни «Українська мова».

Член КДКА Гринченко О.І., якому доручено приймати заяви осіб, зазначив, що він не може прийняти документи від Щепоткіної В.О., оскільки шкільний атестат не підтверджує вільний рівень володіння державною мовою, тим більше, що кандидатом отримано не найвищу оцінку з відповідної навчальної дисципліни. Тому Щепоткіній В.О. для допуску до складання кваліфікаційного іспиту обов'язково слід надати державний сертифікат про рівень володіння державною мовою, що видається Національною комісією зі стандартів державної мови.

Надайте правову оцінку ситуації, що склалася.

Задача 6

До Кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури Львівської області звернувся із скаргою громадянин Проноза В.М. У скарзі останній зазначив, що ним було укладено договір про надання правничої допомоги щодо захисту Пронози В.М. у кримінальному провадженні з адвокатом Марцінів О.В. та сплачено зазначений у договорі гонорар.

Проте адвокат Марцінів О.В. періодично не з'являється на судові засідання без поважних причин, не інформує клієнта про проведену роботу на виконання доручення, не відповідає на телефонні дзвінки. Під час спілкування з адвокатом, остання висловлюється на адресу клієнта в грубій формі, відноситься до нього з неповагою.

Через 10 днів з дня подання скарги, Проноза В.М. отримав відповідь за підписом Голови КДКА Львівської області, що скаргу залишено без розгляду, оскільки скаржником не сплачено плату за організаційно-технічне забезпечення розгляду скарги у розмірі одного прожиткового мінімуму для працездатних осіб, яку встановлено рішенням Ради адвокатів України від 23.09.2017 року №203 «Про встановлення плати за організаційно-технічне забезпечення розгляду заяв (скарг) до кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури регіону та Вищої кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури».

Оцініть правомірність дій КДКА регіону.

6. Завдання для самостійної роботи

Тема 1. Загальна характеристика судової, правоохоронної та правозахисної діяльності

I. Письмово опрацювати наступні нормативно правові акти:

1. Європейська конвенція з прав людини (Конвенція про захист прав і основних свобод людини від 4 лист. 1950 р.). *Верховна Рада України* : [сайт]. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_004#Text

2. Загальна декларація прав людини: прийн. і прогол. в резолюції Генеральної Асамблеї ООН 10 груд. 1948 р. 217 А (III). https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_015.

3. Про державний захист працівників суду і правоохоронних органів : Закон України від 23 груд. 1993 р. № 3781-ХІІ. *Верховна Рада України* : [сайт]. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/3781-12>.

4. Про Державне бюро розслідувань : Закон України від 12 лист. 2015 р. № 794-VIII. *Верховна Рада України* : [сайт]. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/794-19>.

5. Про Бюро економічної безпеки України : Закон України від 28 січ. 2021 р. № 1150-IX. *Верховна Рада України* : [сайт]. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/1150-20>.

6. Про Національне антикорупційне бюро України : Закон України від 14 жовт. 2014 р. № 1698-VII. *Верховна Рада України* : [сайт]. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1698-18#Text>

7. Про затвердження Положення про Міністерство юстиції України : постанова Кабінету Міністрів України від 02 лип. 2014 р. № 228. *Верховна Рада України* : [сайт]. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/228-2014-%D0%BF>.

II. Письмово опрацювати наступні питання:

1. Предмет і система навчальної дисципліни СПОУ.
2. Нормативні джерела навчальної дисципліни СПОУ.
3. Поняття правоохоронної діяльності та правоохоронного органу.
4. Поняття судової діяльності.
5. Поняття правозахисної діяльності. Суб'єкти правозахисної діяльності.

III. Підготувати реферативні повідомлення, доповіді:

1. Верховенство права, як засада здійснення правосуддя в Україні.
2. Завдання та функції правоохоронної системи.
3. Система антикорупційних органів України.

Тема 2. Судова влада в Україні

I. Письмово опрацювати основні положення наступних нормативно-правових актів:

1. Про судоустрій і статус суддів : Закон України від 02 черв. 2016 р. № 1402-VIII. *Верховна Рада України* : [сайт]. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1402-19>.

2. Про Вищу раду правосуддя : Закон України від 21 груд. 2016 р. № 1798-III. *Верховна Рада України* : [сайт]. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1798-19>.

3. Про Вищий антикорупційний суд : Закон України від 7 черв. 2018 р. № 2447-VIII. *Верховна Рада України* : [сайт]. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2447-19>.

4. Регламент Конституційного Суду України : затверджений постановою Конституційного Суду від 22 лют. 2018 р. № 1-пс/2018. *Верховна Рада України* : [сайт]. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0001710-18>.

5. Про виконання рішень та застосування практики Європейського суду з прав людини : Закон України 23 лют. 2006 р. № 3477-IV. *Верховна Рада України* : [сайт]. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3477-15>.

II. Письмово опрацювати наступні питання:

1. Основні засади судочинства.
2. Вища кваліфікаційна комісія суддів України, склад та повноваження.
3. Суддівське самоврядування.
4. Організаційне забезпечення діяльності судів.
5. Державна судова адміністрація України.

III. Підготувати реферативні повідомлення, доповіді:

1. Здійснення правосуддя судом присяжних: історія та сучасність.
2. Організація діяльності Вищого антикорупційного суду.
3. Органи суддівського самоврядування їх види та їх повноваження.
4. Гарантії незалежності і недоторканності судді Конституційного Суду України.
5. Особливості провадження у справах щодо відповідності Конституції України (конституційності) законів України (їх окремих положень) за конституційною скаргою.
6. Особливості провадження у справах щодо відповідності Конституції України (конституційності) питань, які пропонуються для винесення на всеукраїнський референдум за народною ініціативою.
7. Європейський суд з прав людини (ЄСПЛ) і його зв'язок з системою судоустрою України.
8. Судова практика ЄСПЛ як джерело національного права, зокрема права України.

Тема 3. Міністерство внутрішні справ

I. Письмово опрацювати основні положення наступних нормативно-правових актів:

1. Конвенція про ліквідацію всіх форм дискримінації щодо жінок : прийн. Генеральною Асамблеєю ООН 18 груд. 1979 р. *Верховна Рада України*. [сайт]. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_207.

2. Про затвердження Положення про Національну поліцію : постанова Кабінету Міністрів України від 28 жовт. 2015 р. № 877. *Верховна Рада України*: [сайт]. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/877-2015-%D0%BF>.

3. Розділ VI. Загальні засади проходження служби в поліції Закону України «Про Національну поліцію» від 02 лип. 2015 р. № 580-VIII. *Верховна Рада України* : [сайт]. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19>.

4. Про затвердження Порядку розгляду звернень та організації проведення особистого прийому громадян в органах та підрозділах Національної поліції України : наказ Міністерства внутрішніх справ України від 15 лист. 2017 р. № 930. *Верховна Рада України* : [сайт]. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1493-17>.

5. Про затвердження Порядку ведення єдиного обліку в органах (підрозділах) поліції заяв і повідомлень про кримінальні правопорушення та інші події : наказ Міністерства внутрішніх справ України від 08 лют. 2019 р. № 100. *Верховна Рада України* : [сайт]. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0223-19>.

6. Про затвердження Інструкції з організації роботи підрозділів ювенальної превенції Національної поліції України : наказ Міністерства внутрішніх справ України від 19 груд. 2017 р. № 1044. *Верховна Рада України* : [сайт]. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0686-18>.

7. Про Дисциплінарний статут Національної поліції України : Закон України від 15 берез. 2018 р. № 2337-VIII. *Верховна Рада України* : [сайт]. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/2337-19>.

II. Письмово опрацювати наступні питання:

1. Громадський контроль поліції.
2. Соціальний захист поліцейських.
3. Порядок і умови проходження первинної професійної підготовки поліцейських, яких вперше прийнято на службу в поліції.

III. Підготувати реферативні повідомлення, доповіді:

1. Роль Національної поліції України у боротьбі із кримінальними правопорушеннями.
2. МВС України та його структурні підрозділи.
3. Правовий і соціальний захист працівників поліції та членів їх сімей.
4. Дисциплінарна відповідальність працівників поліції.
5. Заходи, що використовують для забезпечення гендерного збалансованого підходу в роботі поліції.

Тема 4. Прокуратура України

I. Письмово опрацювати наступні питання:

1. Складіть схему системи стадій здійснення дисциплінарного провадження щодо прокурора: назва стадії; безпосередні завдання; суб'єкти провадження, які беруть участь у цій стадії; особливості провадження в стадії; підсумкові рішення.

2. Ознайомтесь з [Наказом Генерального прокурора від 25 червня 2024 року № 153](#) та охарактеризуйте порядок розгляду в органах прокуратури звернень громадян, юридичних осіб та громадських організацій без статусу юридичної особи, звернень і запитів народних депутатів України, депутатів місцевих рад, звернень комітетів, тимчасових слідчих і тимчасових спеціальних комісій Верховної Ради України, адвокатських запитів.

3. Визначте засади діяльності органів прокуратури та їх зміст відповідно до [Наказу Генерального прокурора від 7 серпня 2020 року № 365](#).

II. Підготувати реферативні повідомлення, доповіді:

1. Правила професійної етики у діяльності прокурорів.
2. Організація діяльності спеціалізованих прокуратур у сфері оборони.
3. Особливості виконання функцій прокуратури з питань захисту інтересів дітей та протидії насильству.
4. Становлення та розвиток органів прокуратури на території України.

Тема 5. Правоохоронні органи

I. Письмово опрацювати основні положення наступних відомчих підзаконних нормативно-правових актів:

1. Про організацію діяльності слідчих підрозділів Національної поліції України : наказ Міністерства внутрішніх справ України від 06 черв. 2017 р. № 570. *Верховна Рада України* : [сайт]. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0918-17>.

2. Про затвердження Положення про організацію діяльності підрозділів дізнання органів Національної поліції України : наказ Міністерства внутрішніх справ України від 20 трав. 2020 р. № 405. *Верховна Рада України* : [сайт]. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0491-20>.

3. Про затвердження Положення про Єдиний реєстр досудових розслідувань, порядок його формування та ведення : наказ Офісу Генерального прокурора від 30 черв. 2020 р. № 298. *Верховна Рада України* : [сайт]. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0298905-20>.

4. Про Службу безпеки України : Закон України від 25 берез. 1992 р. № 2229-ХІІ. *Верховна Рада України* : [сайт]. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2229-12>.

5. Про контррозвідувальну діяльність : Закон України від 26 груд. 2002 р. № 374-ІV. *Верховна Рада України* : [сайт]. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/374-15>.

6. Про національну безпеку України : Закон України від 21 черв. 2018 р. № 2469-VІІІ. *Верховна Рада України* : [сайт]. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/2469-19>.

II. Письмово опрацювати наступні питання:

1. Особливості початку досудового розслідування у формі дізнання.
2. Докази і доказування в кримінальному провадженні.
3. Особливості затримання особи без ухвали слідчого судді, суду, як захід забезпечення кримінального провадження.
4. Соціальний і правовий захист військовослужбовців і працівників Служби безпеки України.
5. Контроль і нагляд за діяльністю Служби безпеки України.
6. Функції і повноваження органів, підрозділів та співробітників Служби безпеки України, що здійснюють контррозвідувальну діяльність.

III. Підготувати реферативні повідомлення, доповіді:

1. Засади організаційної побудови і діяльності слідчих підрозділів Національної поліції України.
2. Слідчий-криміналіст, як учасник досудового розслідування.
3. Поняття та сутність процесуальної самостійності та незалежності слідчого у кримінальному процесі України.
4. Повноваження керівника органу досудового розслідування.
5. Дізнання як форма досудового розслідування щодо кримінальних проступків: суть і проблеми правозастосування.
6. Процесуальні джерела доказів у кримінальних провадженнях про кримінальні проступки.
7. Суб'єкти, уповноваженні розслідувати кримінальні проступки та розмежування їх повноважень.
8. Порівняльний аналіз процесуального статусу слідчого та дізнавача.
9. Органи досудового розслідування в Україні: сучасний стан та перспективи розвитку.
10. Особливості соціального і правового захисту працівників СБУ.
11. Колегія Служби безпеки України, її склад і повноваження.
12. Роль СБУ у боротьбі зі злочинністю.
13. Основні засади організації контррозвідувальної діяльності.

Тема 6. Правозахисні органи

1. Письмово опрацювати основні положення наступних нормативно-правових актів:

1. Про адвокатуру та адвокатську діяльність : Закон України від 05 лип. 2012 р. № 5076-VI. *Верховна Рада України* : [сайт]. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5076-17>.
2. Про безоплатну правничу допомогу : Закон України від 02 черв. 2011 р. № 3460-VI. *Верховна Рада України* : [сайт]. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3460-17>.
3. Питання оплати послуг та відшкодування витрат адвокатів, які надають безоплатну вторинну правничу допомогу : постанова Кабінету Міністрів України від 17 верес. 2014 р. *Верховна Рада України* : [сайт]. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/465-2014-%D0%BF>.

4. Про затвердження стандартів якості надання безоплатної вторинної правничої допомоги у кримінальному процесі : наказ Міністерства юстиції України від 26 лют. 2014 р. № 337/25114. *Верховна Рада України* : [сайт]. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0337-14>.

5. Про затвердження Положення про Вищу кваліфікаційну комісію нотаріату : постанова Кабінету Міністрів України від 31 серпня 2011 р. № 923. *Верховна Рада України* : [сайт]. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/923-2011>.

6. Статут Нотаріальної палати України: затверджено черговим з'їздом нотаріусів України. Протокол від 20 квіт. 2018 р. № 5. *Нотаріальна палата України* : [сайт]. URL: <https://npu.ua/palata/documents/main/>.

II. Письмово опрацювати наступні питання:

1. Адвокатське самоврядування.
2. Правила адвокатської етики.
3. Зміст права на безоплатну правову допомогу, порядок реалізації цього права, підстави та порядок надання безоплатної правової допомоги, державні гарантії щодо надання безоплатної правової допомоги.
4. Правила професійної етики нотаріусів України.
5. Загальні правила вчинення нотаріальних дій.
6. Вища кваліфікаційна комісія нотаріату та порядок її роботи.

III. Підготувати реферативні повідомлення, доповіді:

1. Виникнення і розвиток адвокатури в Україні.
2. Безоплатна правова допомога в Україні.
3. Вища кваліфікаційна комісія адвокатури.
4. Гарантії адвокатської діяльності.
5. Здійснення в Україні адвокатської діяльності адвокатом іноземної держави.
6. Реєстрація приватної нотаріальної діяльності. Реєстраційне посвідчення.
7. Підстави та порядок зупинення та припинення нотаріальної діяльності приватного нотаріуса.

7. Індивідуальні завдання

Відповідно до програми підготовки студентів першого (бакалаврського) рівня за спеціальністю «Право» (081) написання дипломних робіт з навчальної дисципліни «Судові та правоохоронні органи» не передбачено.

8. Методи навчання

Основними *формами проведення занять* з навчальної дисципліни «Судові та правоохоронні органи» є лекційні, семінарські заняття та самостійна робота. Після закінчення вивчення навчальної дисципліни складається залік.

Методи навчання:

Контекстне навчання – в умовах максимально наближених до реальних інтегруються різні види діяльності здобувача (навчальна, наукова та практична).

Імітаційне навчання – використання ігрових та імітаційних форм навчання.

Проблемне навчання – через поданий навчальний матеріал, що містить проблемні питання, стимулюється студент на здійснення самостійного пошуку знань.

Словесні методи:

Розповідь-пояснення використовується під час навчання аспірантів/ад'юнктів на протязі лекції. За метою виділяються такі види розповіді: розповідь-вступ, розповідь-повість, розповідь-висновок. Ефективність зазначеного методу залежить головним чином від уміння викладача розповідати, дохідливості та доступності інформації, від поєднання його з іншими методами навчання.

Бесіда – це діалог між викладачем та аспірантом/ад'юнктом, який дає можливість за допомогою цілеспрямованих і вміло сформульованих питань спрямувати їх на активізацію отриманих знань. Саме за допомогою бесіди викладач активізує діяльність аспірантів/ад'юнктів, ставлячи їм запитання для розмірковування, розв'язання проблемної ситуації.

Лекція служить для пояснення теми; її типовими ознаками, є тривалість запису плану та рекомендованої літератури, уведення та характеристика нових понять, розкриття та деталізація матеріалу, завершальні висновки викладача, відповіді на запитання. Види лекцій, які використовуються під час викладання дисципліни: проблемна лекція, лекція із попередньо запланованими помилками, лекція – бесіда, лекція – диспут, лекція-візуалізація.

Рольова гра – пояснення фабули (змісту та умов гри); підготовку дійових осіб для виконання своїх ролей; підготовку учнів-експертів, ведучого.

Наочні методи:

Ілюстрація – допоміжний метод при словесному методі, її значення полягає в яскравішому викладенні та показі власної думки.

Демонстрація характеризується рухомістю засобу демонстрування, наприклад, демонстрація навчальних фільмів.

Навчальна робота під керівництвом викладача – *самостійна робота*, до якої належать самостійні письмові роботи, контрольні роботи, підготовка та написання тестів, рефератів (доповідей), формування папки-накопичувача з анкетами та порівняльно-аналітичними таблицями, вирішення практичних завдань.

9. Форми та методи контролю, критерії оцінювання результатів навчання

Розподіл балів, що присвоюються здобувачеві

Аудиторна робота (поточне накопичення балів)						Підсумковий контроль	Підсумков а кількість балів
<i>max 60 б.</i>						<i>max 40 б.</i>	<i>max 100 б.</i>
Тема 1	Тема 2	Тема 3	Тема 4	Тема 5	Тема 6	Залік	
5	5	5	5	5	5	40	100

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
		Оцінка	Пояснення
90 – 100	відмінно	A	відмінне виконання
85-89	добре	B	вище середнього рівня
75-84		C	загалом хороша робота
66-74	задовільно	D	непогано
60-65		E	виконання відповідає мінімальним критеріям
35-59		Fx	необхідне перескладання
1-34	незадовільно	F	необхідне повторне вивчення курсу

Оцінювання компетентності здобувача вищої освіти з навчальної дисципліни та виставлення підсумкової кількості балів здійснюється шляхом встановлення відповідного рівня знань за кожне навчальне заняття та виставлення балів від 3 до 5, при цьому 2 – незадовільно і потребує перескладання.

При визначенні рейтингу компетентності здобувача вищої освіти враховуються бали, які він отримав під час семінарських, практичних занять та за самостійну роботу (при цьому кількість балів має становити не менше 50% від всієї кількості семінарських та практичних занять). Остаточний бал визначається як сума всіх отриманих під час проведення навчальних занять балів розділена на кількість отриманих балів (при цьому «2» та «н» не враховуються) та помножена на коефіцієнт 12. При наявності трьох невідпрацьованих пропусків або негативних балів здобувач до підсумкового контролю не допускається. Максимальна кількість балів за поточну роботу не повинна перевищувати – 60.

Підсумковий контроль здійснюється шляхом встановлення відповідного рівня знань теоретичної частини та встановлення умінь та навичок з практичної частини. Максимальна кількість балів за підсумковий контроль – 40.

Підсумкова кількість балів з навчальної дисципліни виставляється здобувачам вищої освіти за сумарною кількістю набраних балів, отриманих в результаті поточного та підсумкового контролю.

10. Інструменти, обладнання, програмне забезпечення, використання яких передбачає дисципліна

Під час проведення занять з навчальної дисципліни «Судові та правоохоронні органи» використовуються: мультимедійні проектори, персональні комп'ютери, планшети, відповідне програмне забезпечення, яке застосовується до платформ, що використовуються в освітньому процесі НАВС (наприклад, ZOOM та ін.)

Системотехнічне забезпечення навчальної дисципліни складається із:

– апаратних засобів (персональних комп'ютерів, мережевого обладнання, джерел безперебійного живлення, серверів, обладнання для відео конференц зв'язку тощо), що забезпечують розроблення і використання веб-ресурсів навчального призначення, управління навчальним процесом та необхідні види навчальної взаємодії між суб'єктами дистанційного навчання у синхронному і асинхронному режимах.

– інформаційно-комунікаційного забезпечення навчальної дисципліни із пропускнуою здатністю каналів, що надає всім суб'єктам дистанційного навчання навчального закладу цілодобовий доступ до веб-ресурсів і веб-сервісів для реалізації навчального процесу у синхронному та асинхронному режимах;

– програмного забезпечення загального призначення, яке має бути ліцензійним або побудованим на програмних продуктах з відкритими кодами.

Веб-ресурси навчальної дисципліни «Судові та правоохоронні органи», що необхідні для забезпечення дистанційного навчання, можуть містити: методичні рекомендації щодо їх використання, послідовності виконання завдань, особливостей контролю тощо; документи планування освітнього процесу (навчальні та робочі навчальні програми, навчально-тематичні плани); мультимедійні лекційні матеріали; практичні завдання; пакети тестових завдань для проведення контрольних заходів, тестування із автоматизованою перевіркою результатів, тестування із перевіркою викладачем; електронні бібліотеки чи посилання на них; бібліографії.

11. Перелік питань для підсумкового контролю (заліку) з навчальної дисципліни

1. Предмет і система дисципліни «Судові та правоохоронні органи України». Її місце серед інших юридичних дисциплін.
2. Поняття правоохоронної діяльності та правоохоронного органу.
3. Поняття судової влади та судової діяльності.
4. Поняття правозахисної діяльності.
5. Суб'єкти правозахисної діяльності.
6. Нормативно-правові джерела навчальної дисципліни «Судові та правоохоронні органи України».
7. Поняття та ознаки судової влади, її співвідношення з іншими гілками влади.
8. Форми реалізації судової влади та її функції.
9. Загальна характеристика системи судоустрою України.
10. Місцеві суди, як суди першої інстанції.
11. Апеляційні суди.
12. Верховний Суд: структура та повноваження
13. Правовий статус Конституційного Суду України.
14. Склад та організація діяльності Конституційного Суду України.
15. Конституційне подання, конституційне звернення, конституційна скарга, як види звернень до Конституційного Суду України.
16. Конституційне провадження.
17. Європейський суд з прав людини і його зв'язок з системою судоустрою України.
18. Міністерство внутрішніх справ України (МВС) та його основні завдання.
19. Структура центрального апарату МВС та його повноваження.
20. Національна поліція України. Структура і повноваження Національної поліції.
21. Поліцейський та його статус.
22. Національне центральне бюро Інтерполу.
23. Органи досудового розслідування Національної поліції: структура та компетенція
24. Державна прикордонна служба України.
25. Державна міграційна служба України.
26. Державна служба України з надзвичайних ситуацій.
27. Поняття прокуратури і її роль в Україні. Конституційно-правовий статус прокуратури.
28. Поняття та значення системи засад організації і діяльності прокуратури.
29. Функції прокуратури України. Повноваження прокурора з виконання покладених на нього функцій.
30. Система органів прокуратури України: особливості сучасної побудови.
31. Спеціалізовані прокуратури в Україні: правове становище, функції та завдання.
32. Кадри органів прокуратури.

33. Дисциплінарне провадження щодо прокурора. Види дисциплінарних стягнень, що можуть бути накладені на прокурора.

34. Прокурорське самоврядування та органи, що забезпечують діяльність прокуратури.

35. Служба безпеки України.

36. Служба зовнішньої розвідки України.

37. Державне бюро розслідувань

38. Бюро економічної безпеки України.

39. Національне агентство з питань запобігання корупції.

40. Національне антикорупційне бюро України.

41. Державна кримінально-виконавча служба України.

42. Державна податкова служба України.

43. Державна митна служба України.

44. Державна служба фінансового моніторингу України.

45. Антимонопольний комітет України.

46. Управління державної охорони України.

47. Органи Міністерства оборони України.

48. Військова служба правопорядку.

49. Головне управління розвідки.

50. Сили спеціальних операцій.

51. Державна регуляторна служба.

52. Державна лісова охорона.

53. Органи прокуратури України.

54. Органи рибоохорони Держрибагенства України.

55. Міністерство юстиції України: правовий статус, функції та повноваження.

56. Структура центрального апарату Міністерства юстиції України.

57. Територіальні органи Мін'юсту.

58. Координаційний центр з надання правничої допомоги: завдання та повноваження.

59. Система нотаріальних органів в Україні, їх завдання і значення.

60. Повноваження державних і приватних нотаріусів, а також інших посадових осіб, уповноважених виконувати окремі нотаріальні дії.

61. Поняття адвокатури України, правова основа діяльності. Принципи та засади здійснення адвокатської діяльності.

62. Набуття права на заняття адвокатською діяльністю.

63. Організаційні форми та види адвокатської діяльності.

64. Права і обов'язки адвоката. Гарантії адвокатської діяльності.

65. Органи адвокатського самоврядування.

12. Рекомендовані джерела інформації

Основна:

1. Бараннік Р. В. Судові та правоохоронні органи України : підручник для здобувачів ступеня вищої освіти бакалавра спеціальності “Правоохоронна діяльність” освітньо-професійної програми “Правоохоронна діяльність”. Запоріжжя : Запорізький національний університет, 2025. 508 с.
2. Гловюк І. В., Стоянов М. М., Завтур В. А. Використання практики Європейського суду з прав людини у кримінальному провадженні : навчально-практичний компендіум. Одеса : Гельветика, 2020. 420 с.
3. Державне бюро розслідувань : на шляху розбудови : матеріали Міжнар.наук.-практ. конф. (16 черв. 2018 р., м. Одеса) / редкол.: Г. О. Ульянова (голова) та ін. Одеса : Юрид. літ., 2018. 432 с.
4. Досудове розслідування кримінальних проступків: методичні рекомендації / С.С. Чернявський та ін. Київ : Нац. акад. внутр. справ, 2019. 160 с.
5. Досудове розслідування : навч. посіб. / Д.П. Письменний, О.В. Римарчук, Г.М. Степанова та ін. Київ : ТОВ «НВП «Інтерсервіс», 2023. 308 с.
6. Клименко О. Концепція розвитку нотаріату в Україні. *Право України*, 2020. № 9. С. 62–80.
7. Комаров В., Баранкова В. Нотаріат в Україні та перспективи його розвитку. *Право України*, 2020. № 9. С. 43–61.
8. Литвинчук О.І. Третейські суди в контексті реформування правосуддя: конституційно-правовий аспект // Науковий вісник Ужгородського Національного Університету, 2024. Серія Право. Випуск 85: частина 1. С. 209-213. <https://doi.org/10.24144/2307-3322.2024.85.1.28>
9. Литвинчук О.І. Реформування системи правосуддя як чинник удосконалення механізму забезпечення прав людини // *Право і суспільство*. 2024. № 5. С. 56-61 <https://doi.org/10.32842/2078-3736/2024.5.9>
10. Литвинчук О.І. Конституційні зміни 2016 року як зміна парадигми правосуддя // *Нове українське право*, Вип. 5 2024. - С. 66-70. <https://doi.org/10.51989/NUL.2024.5.9>
11. Литвинчук О.І. Діяльність адміністративних органів в умовах воєнного стану: загальний концепт. // Аналітично-порівняльне правознавство. 2025. № 6. частина 2. С. 346-350 <https://app-journal.in.ua/wp-content/uploads/2025/12/58-1.pdf>
12. Литвинчук О.І. Судовий контроль за діяльністю адміністративних органів в умовах воєнного стану // *Право і суспільство*. 2025. № 6. С. 219-224 DOI <https://doi.org/10.32842/2078-3736/2025.6.31>
13. Судові та правоохоронні органи України: метод. вказівки для здобувачів вищої освіти першого рівня за спец. 081 “Право” / уклад.: Н. Бакаянова, М. Косюта, О. Свида, М. Кравченко, І. Кісліцина, О. Храпенко, А. Кубаєнко, О. Курганський, Л. Нестерчук. Одеса : Фенікс, 2023. 172 с.
14. Судові та правоохоронні органи України: мультимедійний навчально- методичний посібник / А. С. Симчук та ін. Київ : Нац. акад. внутр.

справ, 2019. URL: https://arm.naiiau.kiev.ua/books/spou_2019/start.html. (дата звернення: 10.05.2025).

15. Судові та правоохоронні органи України: навчальний посібник у схемах і таблицях / Г. М. Степанова та ін. Київ : Нац. акад. внутр. справ, 2019. 120 с.

16. Судові та правоохоронні органи України: навчальний посібник / автори- упорядники В. М. Висоцький, Ю. А. Хатнюк. Львів : Львівський державний університет внутрішніх справ, 2022. 220 с.

17. Судові та правоохоронні органи України: навчальний посібник / М. А. Макаров, А. С. Симчук, М. Й. Кулик, Ю. В. Терещенко, С. В. Харченко. Київ : Нац. акад. внутр. справ, 2022. 656 с.

18. Судові та правоохоронні органи : навчальний посібник / М. В. Ковалів, С. С. Єсімов, Ю. С. Назар, М. Т. Гаврильців, Г. Ю. Лук'янова, А. І. Годяк, М. М. Бліхар. Львів : Львівський державний університет внутрішніх справ, 2016. 388 с.

19. Судові, правоохоронні, контрольно-наглядові та правозахисні органи України : підручник / С. М. Гусаров, О. Ю. Салманова, А. Т. Комзюк та ін.; за заг. ред. д-ра юрид. наук, проф. С. М. Гусарова; МВС України; Харків. нац. ун-т внутр. справ. Харків, 2020. 508 с.

20. Тетарчук І. В. Судові та правоохоронні органи України : навчальний посібник для підготовки до іспитів. Київ : ЦУЛ, 2019. 202 с.

21. Удалова Л. Д., Савицька С. Л. Кримінально-процесуальні гарантії діяльності адвоката : монографія. Київ : КНТ, 2014. 170 с.

22. Хрідочкін А. В. Судові та правоохоронні органи України : підручник / А. В. Хрідочкін, В. В. Ченцов, П. В. Макушев. Дніпро : Університет митної справи та фінансів, 2022. 291 с.

Додаткова:

1. Андріїв В. І., Кіндюк Б. В. Основні положення міжнародного договору єдиної концепції “Про наркотичні засоби” 1961 р. *Юридична Україна*, 2020. № 4. С. 24–30.

2. Андрійченко О., Чернецька О. Практика Європейського суду з прав людини у здійсненні правосуддя. *Підприємництво, господарство і право*, 2019. № 4. С. 284–288.

3. Ахтирська Н. Екстрадиція “вора в законі”. *Підприємництво, господарство і право*, 2020. № 7. С. 320–327.

4. Баулін О. В., Матвеев П. С., Матвеева С. П. Зразки документів з публічного права (кримінальне право, кримінальний процес, адміністративне право та процес) : навчальний посібник [2-ге видан. перероб. та допов.]. Київ : Алерта, 2019. 128 с.

5. Білосол О. Ю. Феномен гібридних загроз національної безпеки. *Юридична Україна*, 2020. № 4. С. 6–15.846

6. Бойко І. Правове регулювання діяльності органів внутрішніх справ у сфері забезпечення внутрішньої безпеки України. *Підприємництво, господарство і право*, 2020. № 9. С. 105–113.

7. Бурлак П. Методика розслідування кримінальних проваджень щодо викрадання військового майна, вчиненого військовими службовими особами

шляхом зловживання службовим становищем (ч. 2 ст. 410 КК України). *Вісник прокуратури*, 2019. № 4. С. 66–75.

8. Василик Ю. Сучасна державна політика України у сфері нотаріату як об'єкта адміністративно-правового регулювання. *Підприємництво, господарство і право*, 2020. № 9. С. 9–14.

9. Влад С. Особливості організації роботи прокуратури України в галузі міжнародного співробітництва. *Підприємництво, господарство і право*, 2020. № 5. С. 319–324.

10. Воєвода А., Александров О. Особливості початкового стану розслідування в кримінальному провадженні за фактами загибелі військовослужбовців у місцях проведення бойових дій. *Вісник Національної академії прокуратури*, 2019. № 2. С. 70–81.

11. Експертизи у кримінальному провадженні : науково-практичний посібник / А. В. Столітній та ін.; за заг. ред. А. В. Столітнього. Київ : Норма права, 2020. 308 с.

12. Збірник рішень у справах про заборону катувань чи нелюдського або такого, що принижує гідність, поводження чи покарання (стаття 3 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод). Практика Європейського суду з прав людини щодо України) / В. С. Батиргарєєва та ін. Харків : Право, 2020. Т. 1. 842 с.

13. Збірник рішень у справах про право на свободу та особисту недоторканність (стаття 5 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод). Практика Європейського суду з прав людини щодо України / В. В. Сокурєнко та ін. Харків : Право, 2021. Т. 3. 454 с.

14. Капустник В., Стацак М. Завдання оперативних підрозділів Національної поліції під час проведення оперативно-розшукових заходів відомчого санкціонування. *Підприємництво, господарство і право*, 2020. № 9. С. 209–213.

15. Ковальчук Я. Принципи інформаційно-аналітичного забезпечення діяльності органів Національної поліції України. *Підприємництво, господарство і право*, 2020. № 9. С. 132–136.

16. Кримінальне судочинство. Процесуальні документи. Практичний коментар та зразки. Київ : Центр учбової літератури, 2019. 184 с.

17. Кримінальний процес : підручник / [М. Й. Кулик, О. Ю. Хабло, М. Я. Никоненко та ін.]; за заг. ред. Д. П. Письменного, Л. Д. Удалової, С. С. Чернявського. Київ : ЦУЛ, 2025. 872 с.

18. Кримінальний процес: підручник / за заг. ред. В. В. Коваленка, Л. Д. Удалової, Д. П. Письменного. Київ : Центр учбової літератури, 2013. 544 с.

19. Кримінальний процес. Загальна частина (альбом схем) : навчальний посібник / Л. Д. Удалова, В. В. Рожнова, Д. П. Письменний та ін. Київ : Центр учбової літератури, 2014. 144 с.

20. Кримінальний процесуальний кодекс України з постатейними матеріалами практики Конституційного Суду України, Верховного Суду України та Верховного Суду, Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ : науково-практичний посібник / А.

В. Столітній та ін.; за ред. д.ю.н., проф. А. В. Столітнього. [2-ге вид.]. Київ : Норма права, 2020. 1504 с.

21. Кучинська О., Щиголь О. Забезпечення права засудженого на справедливий суд в аспекті перегляду судових рішень за виключними обставинами на прикладі рішення ЄСПЛ у справі “Петухов проти України”. *Підприємництво, господарство і право*, 2019. № 4. С. 254–260.

22. Лебедева Н. Реформування підрозділу дільничних офіцерів поліції за проектом “Поліцейський офіцер громади” в Україні. *Підприємництво, господарство і право*, 2020. № 9. С. 137–140.

23. Левенець А. Загальна характеристика процедури виконання рішень Європейського суду з прав людини в Україні. *Підприємництво, господарство і право*, 2020. № 5. С. 336–340.

24. Ліщина І. Проблеми невиконання судових рішень як порушення права власності в практиці Європейського суду з прав людини. Український аспект. *Право України*, 2020. № 4. С. 189–215.

25. Настільна книга слідчого : практичний посібник. Київ : Центр учбової літератури, 2019. 446 с.

26. Недоторканість права власності під час досудового розслідування : мультимедійний навчальний посібник / В. І. Галаган та ін. Київ : Нац. акад. внутр. справ, 2018. URL: https://arm.naiu.kiev.ua/books/real_ned_pr_vlasn/start.html.

27. Організація роботи слідчо-оперативної групи : навчальний посібник / Л. Д. Удалова та ін. Київ : Нац. акад. внутр. справ, 2020. 504 с.

28. Поліванова О., Третьякова Д. Ефективний контроль держави поза межами її територіальної юрисдикції і підстави притягнення до відповідальності за порушення прав людини у практиці Європейського суду з прав людини. *Підприємництво, господарство і право*, 2020. № 5. С. 341–349.

29. Прилуцький С. Конституційна модернізація статусу суддів як шлях у подоланні корупційної залежності судової влади України. *Право України*, 2017. № 2. С. 12–21.

30. Рішення Європейського суду з прав людини в кримінальних справах. Захист життя, здоров'я, честі та гідності / за заг. ред. В. С. Ковальського. Київ : Юрінком Інтер, 2019. 296 с.

31. Саковський А. Оперативно-розшукове документування як пошуково-пізнавальний процес і складник оперативно-розшукової діяльності. *Підприємництво, господарство і право*, 2020. № 7. С. 371–377.

32. Симчук А. С. Окремі проблемні питання тимчасового вилучення й арешту майна в діючому кримінальному процесуальному законодавстві. *Актуальні проблеми досудового розслідування* : матеріали міжвід. наук.-практ. конф. (Київ, 5 лип. 2017 р.) / Нац. акад. внутр. справ. Київ, 2017. С. 235–241.

33. Симчук А. С., Кулик М. Й. Затримання уповноваженою службовою особою : окремі проблемні питання. *Проблеми та перспективи розвитку сучасної науки в країнах Європи та Азії* : тези доп. міжнар. наук.-практ. інтернет-конф. (м. Переяслав-Хмельницький, 30 лист. 2019 р.). Переяслав-Хмельницький, 2019. С. 194–196.

34. Сирота Д., Слободяник Т. Функція досудового розслідування

прокуратури. *Підприємництво, господарство і право*, 2020. № 9. С. 234–239.

35. Сірик Д. Участь прокурора у судовому процесі за оновленим процесуальним законодавством України. *Вісник прокуратури*, 2019. № 4. С. 76–83.

36. Скомороха Л. Умови належного функціонування судової влади і діяльності суддів України. *Право України*, 2017. № 11. С. 199–207.

37. Смірнов М. Правова природа та особливості нагляду прокурора у формі процесуального керівництва досудовим розслідуванням. *Підприємництво, господарство і право*, 2016. № 2. С. 108–112.

38. Стефанчук М. Реформа органів прокуратури в Україні: кадрове перезавантаження чи дискримінація за професійною ознакою? *Прав України*, 2020. № 4. С. 264–277.

39. Судовий розгляд справ про правопорушення, пов'язані з корупцією: практичний посібник / за ред. д-ра юрид. наук, проф. О. М. Костенка. Київ : Нац. акад. прокуратури, 2018. 346 с.

40. Тертична Е. В. Судова влада у концепції поділу влади в Україні : автореф. дис канд. юрид. наук : 12.00.10. Львів, 2014. 20 с.

41. Тимощук В. Поняття і завдання судового огляду у кримінальному провадженні. *Підприємництво, господарство і право*, 2019. № 4. С. 265–273.

42. Тичина Д. М. Удосконалення діяльності прокуратури в державному механізмі запобігання злочинам в Україні. *Науковий вісник Національної академії внутрішніх справ*, 2017. № 1. С. 88–98.

43. Фурса С. Інститут нотаріату в юридичній доктрині України : актуальні проблеми та перспективи розвитку. *Право України*, 2020. № 9. С. 11–19.

44. Чепель О. Правова природа консультативного висновку Європейського суду з прав людини. *Підприємництво, господарство і право*, 2020. № 5. С. 357–361.

45. Чумак В. В. Організація діяльності державного бюро розслідувань: світовий досвід та національна модель. *Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ*, 2018. № 4. С. 116–121.

Нормативно-правові акти:

1. Господарський процесуальний кодекс України: Закон України від 06.11.1991 р. № 1798-ХІІ. Дата оновлення 09.04.2025. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1798-12#Text>.

2. Деякі питання міжрегіональних територіальних органів Міністерства юстиції : Постанова Кабінету Міністрів України від 06.05.2025 р. № 517. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/517-2025-%D0%BF#Text>.

3. Деякі питання оплати послуг та відшкодування витрат адвокатів, які надають безоплатну вторинну правову допомогу : Постанова Кабінету Міністрів України від 29.07.2020 р. № 660. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/660-2020-%D0%BF#Text>.

4. Деякі питання оплати праці працівників Державного бюро розслідувань: Постанова Кабінету Міністрів від 21.08.2019 р. № 767. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/767-2019-%D0%BF#Text>.

5. Деякі питання територіальних органів Міністерства юстиції: Постанова Кабінету Міністрів України від 09.10.2019 р. № 870. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/870-2019-%D0%BF#Text>.
6. Деякі питання територіальних органів Міністерства юстиції: Постанова Кабінету Міністрів України від 16.12.2020 р. № 1252. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1252-2020-%D0%BF#Text>.
7. Деякі питання територіальних органів Міністерства юстиції: Постанова Кабінету Міністрів України від 24.01.2020 р. № 20. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/20-2020-%D0%BF#Text>.
8. Дисциплінарний статут Національної поліції України : затверджено Законом України від 15.03.2018 р. № 2337-VIII. Дата оновлення 31.03.2023. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2337-19#Text> (дата звернення: 11.05.2025).
9. Загальна декларація прав людини: прийнята і проголошена резолюцією 217 А (III) Генеральної Асамблеї ООН від 10.12.1948 року. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_015#Text.
10. Інструкція з діловодства в місцевих та апеляційних судах України : затверджено Наказом Державної судової адміністрації України від 20.08.2019 р. № 814. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0814750-19#Text>.
11. Інструкція з організації взаємодії органів досудового розслідування з іншими органами та підрозділами Національної поліції України в запобіганні кримінальним правопорушенням, їх виявленні та розслідуванні : затверджено Наказом Міністерства внутрішніх справ України від 07.07.2017 р. № 575. Зареєстровано в Міністерстві юстиції України 31.07.2017 р. за № 937/30805. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0937-17#Text>.
12. Інструкція з організації діяльності підрозділів дотримання прав людини Національної поліції України: затверджено Наказом Міністерства внутрішніх справ України від 16.10.2024 р. № 699. Зареєстровано в Міністерстві юстиції України 22.10.2024 р. за № 1589/42934. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1589-24#Text>.
13. Інструкція з організації діяльності чергової служби в Національній поліції України: затверджено Наказом Міністерства внутрішніх справ України від 23.05.2017 р. № 440 (у редакції наказу Міністерства внутрішніх справ України від 08.02.2022 р. № 103). Зареєстровано в Міністерстві юстиції України 15.06.2017 р. за № 750/30618. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0750-17#n14>.
14. Інструкція з організації реагування на заяви і повідомлення про кримінальні, адміністративні правопорушення або події та оперативного інформування в органах (підрозділах) Національної поліції України : затверджено Наказом Міністерства внутрішніх справ України від 27.04.2020 р. № 357. Зареєстровано в Міністерстві юстиції України 15.05.2020 р. за № 443/34726. Дата оновлення 14.06.2024. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0443-20#Text>.
15. Інструкція з організації роботи підрозділів ювенальної превенції Національної поліції: затверджена Наказом Міністерства внутрішніх справ України від 19.12.2017 р. № 1044. Зареєстровано в Міністерстві юстиції України

07.06.2018 р. за № 686/32138. Дата оновлення 21.08.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0686-18#Text>.

16. Інструкція з оформлення матеріалів про застосування поліцейського піклування: затверджено Наказом Міністерства внутрішніх справ України від 12.10.2020 р. № 724. Зареєстровано в Міністерстві юстиції України 26.11.2020 р. за № 1174/35457. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1174-20#Text>.

17. Інструкція з оформлення поліцейськими матеріалів про адміністративні правопорушення у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху, зафіксовані не в автоматичному режимі: затверджено Наказом Міністерства внутрішніх справ України від 07.11.2015 р. № 1395. Зареєстровано в Міністерстві юстиції України 10.11.2015 р. за № 1408/27853. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1408-15#Text>.

18. Кодекс адміністративного судочинства України: Закон України від 06.07.2005 р. № 2747-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2747-15#Text>

19. Кодекс професійної етики та поведінки прокурорів: затверджено Всеукраїнською конференцією прокурорів 27.04.2017 р. № 4. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/n0001900-17#Text>.

20. Кодекс України про адміністративні правопорушення: Закон України від 07.12.1984 р. № 8074-10. Дата оновлення 17.04.2025. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80731-10#Text>.

21. Конвенція Організації Об'єднаних Націй про ліквідацію всіх форм дискримінації щодо жінок. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_207#Text

22. Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод (з протоколами) (Європейська конвенція з прав людини). Конвенцію ратифіковано Законом № 475/97-ВР від 17.07.1997 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_004#Text.

23. Конвенція про цивільно-правові аспекти міжнародного викрадення дітей: ратифіковано Законом України від 11.01.2006 р. № 3303-IV URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_188#Text.

24. Конвенція проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження і покарання. Конвенцію ратифіковано із застереженнями Указом Президії ВР № 3484-XI від 26.01.1987 р.: URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_085#Text.

25. Конституція України: Закон України від 28.06.1996 р. № 254к/96-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>.

26. Кримінальний кодекс України : Закон України від 05.04.2001 р. № 2341-III. Дата оновлення 09.05.2025. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14#Text>.

27. Кримінальний процесуальний кодекс України: Закон України від 13.04.2012 р. № 4651-VI. Дата оновлення 09.05.2025. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-17#Text>.

28. Міжнародний пакт про громадянські і політичні права.

Міжнародний пакт ратифіковано Указом Президії Верховної Ради Української РСР № 2148- VIII від 19.10.1973 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_043#Text.

29. Національна стратегія у сфері прав людини: затверджено Указом Президента України від 24.03.2021 р. № 119/2021. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/119/2021#Text>.

30. Перелік посад у центральному апараті Державного бюро розслідувань, що підлягають заміщенню особами рядового та начальницького складу, граничних спеціальних звань за цими посадами: затверджено Наказом Державного бюро розслідувань від 26.02.2020 р. № 47. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0047911-20#Text>.

31. Питання присвоєння рангів державних службовців та співвідношення між рангами державних службовців і рангами посадових осіб місцевого самоврядування, військовими званнями, дипломатичними рангами та іншими спеціальними званнями: Постанова Кабінету Міністрів від 20.04.2016 р. № 306. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/306-2016-%D0%BF#Text>

32. Положення про Департамент моніторингу дотримання прав людини Міністерства внутрішніх справ України: затверджено Наказом Міністерства внутрішніх справ України від 24.09.2021 р. № 707. URL: <https://ips.ligazakon.net/document/MVS1018>.

33. Порядок ведення Єдиного державного реєстру судових рішень: затверджено Рішенням Вищої ради правосуддя від 19.04.2018 р. № 1200/0/15-18. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v1200910-18#Text>.

34. Порядок ведення єдиного обліку в органах (підрозділах) поліції заяв і повідомлень про кримінальні правопорушення та інші події : затверджено Наказом Міністерства внутрішніх справ України від 08.02.2019 р. № 100. Зареєстровано в Міністерстві юстиції України 05.03.2019 р. за № 223/33194. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0223-19#Text>.

35. Порядок взаємодії між органами та підрозділами Національної поліції України, закладами охорони здоров'я та органами прокуратури України при встановленні факту смерті людини під час воєнного стану на території України: затверджено Наказом Міністерства внутрішніх справ України, Міністерства охорони здоров'я України, Офісу Генерального прокурора від 09.03.2022 р. № 177/450/46. Зареєстровано в Міністерстві юстиції України 10.03.2022 р. за № 317/37653. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0317-22#Text>.

36. Порядок взаємодії Міністерства внутрішніх справ України з центральними органами виконавчої влади, діяльність яких спрямовується та координується Кабінетом Міністрів України через Міністра внутрішніх справ України: затверджено Наказом Міністерства внутрішніх справ України від 25.11.2016 р. № 1250. Зареєстровано в Міністерстві юстиції України 12.05.2023 р. за № 801/39857. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0801-23#Text>.

37. Порядок видачі свідоцтва про право на зайняття нотаріальною діяльністю: затверджено Наказом Міністерства юстиції України від 11.07.2012 р. № 1043/5. Зареєстровано в Міністерстві юстиції України

12.07.2012 р. за № 1170/21482. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1170-12#Text>.

38. Порядок використання, зберігання, обліку спеціальних бланків нотаріальних документів і звітності про їх витрачання : затверджено Постановою Кабінету Міністрів України від 09.12.2021 р. № 1290. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1290-2021-%D0%BF#Text>.

39. Порядок допуску осіб до складання кваліфікаційного іспиту та проведення кваліфікаційного іспиту Вищою кваліфікаційною комісією нотаріату: затверджено Наказом Міністерства юстиції України від 28.07.2011 р. № 1905/5. Зареєстровано в Міністерстві юстиції України 28.07.2011 р. за № 926/19664. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0926-11#Text>.

40. Порядок застосування електронних засобів контролю та нагляду за поведінкою осіб, на яких покладено цей обов'язок: затверджено Наказом Міністерства юстиції України від 18.03.2024 р. № 709/5. Зареєстровано в Міністерстві юстиції України 18.03.2024 р. за № 400/41745. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0400-24#Text>.

41. Порядок застосування електронних засобів контролю : затверджено Наказом Міністерства внутрішніх справ України від 08.06.2017 р. № 480. Зареєстровано в Міністерстві юстиції України 14.07.2017 р. за № 860/30728. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0860-17#Text>.

42. Порядок і умови укладення договорів з адвокатами, які надають безоплатну вторинну правничу допомогу: затверджено Постановою Кабінету Міністрів України від 11.01.2012 р. № 8. (у редакції постанови Кабінету Міністрів України від 19.12.2012 р. № 1214). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/8-2012-%D0%BF#Text>.

43. Порядок оплати послуг та відшкодування витрат адвокатів, які надають безоплатну вторинну правничу допомогу: затверджено Постановою Кабінету Міністрів України від 17.09.2014 р. № 465 (в редакції постанови Кабінету Міністрів України від 21.12.2016 р. № 1048). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/465-2014-%D0%BF#Text>.

44. Порядок підвищення кваліфікації нотаріусів, консультантів державних нотаріальних контор, державних нотаріальних архівів, помічників приватних нотаріусів : затверджено Наказом Міністерства юстиції України від 28.08.2014 р. № 1422/5. Зареєстровано в Міністерстві юстиції України 29.08.2014 за № 1046/25823. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1046-14#Text>.

45. Порядок присвоєння спеціальних звань рядового і начальницького складу Державного бюро розслідувань: затверджено Постановою Кабінету Міністрів України від 27.05.2020 р. № 564. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/564-2020-%D0%BF#Text>.

46. Порядок проведення конкурсу на зайняття посад державної служби: затверджено Постановою Кабінету Міністрів України від 25.03.2016 р. № 246 (в редакції постанови Кабінету Міністрів України від 18.08.2017 р. № 648). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/246-2016-%D0%BF#Text>.

47. Порядок проведення таємної перевірки доброчесності прокурорів:

затверджено Наказом Генерального прокурора від 29.12.2022 р. № 293. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0293905-22#Text>.

48. Порядок формування і ведення Єдиного реєстру приватних виконавців України: затверджено Наказом Міністерства юстиції України від 05.08.2016 р. № 2431/5. Зареєстровано в Міністерстві юстиції України 12.08.2016 р. за № 1125/29255. Дата оновлення 01.01.2024. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1125-16#Text>.

49. Порядок функціонування центральної підсистеми єдиної інформаційної системи Міністерства внутрішніх справ України: затверджено Наказом Міністерства внутрішніх справ України від 16.09.2020 р. № 665. Зареєстровано в Міністерстві юстиції України 09.11.2020 р. за № 1092/35375. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1092-20#Text>.

50. Правила адвокатської етики : затверджено Звітно-виборним з'їздом адвокатів України від 09.06.2017, зі змінами, затвердженими З'їздом адвокатів України від 15.02.2019 URL:<https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/n0001891-17#Text>.

51. Правила ведення нотаріального діловодства : затверджено Наказом Міністерства юстиції України від 22.12.2010 р. № 3253/5. Зареєстровано в Міністерстві юстиції України 23.12.2010 р. за № 1318/18613. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1318-10#Text>.

52. Правила професійної етики нотаріусів України: затверджено Наказом Міністерства юстиції України від 07.06.2021 р № 2039/5. Зареєстровано в Міністерстві юстиції України 07.06.2021 р. за № 759/36381. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0759-21#Text>.

53. Про адвокатуру та адвокатську діяльність: Закон України від 05.07.2012 р. № 5076-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5076-17#Text>.

54. Про Антитерористичний центр та його координаційні групи при регіональних органах Служби безпеки України: Положення затверджене Указом Президента України від 14.04.1999 р. № 379/99. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/379/99#Text>.

55. Про безоплатну правничу допомогу: Закон України від 02.06.2011 р. № 3460-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3460-17#Text>

56. Про боротьбу з тероризмом: Закон України від 20.03.2003 р. № 638-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/638-15#Text>.

57. Про Бюро економічної безпеки України: Закон України від 28.01.2021 р. № 1150-IX.. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1150-20#Text> .

58. Про виконання рішень та застосування практики Європейського суду з прав людини : Закон України від 23.02.2006 р. № 3477-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3477-15#Text>.

59. Про Вищий антикорупційний суд: Закон України від 07.06.2018 р. № 2447-VII URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2447-19#Text>.

60. Про Вищу кваліфікаційну комісію нотаріату: Положення затверджене Постановою Кабінету Міністрів України від 31.08.2011 р. № 923.

URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/923-2011-%D0%BF#Text>.

61. Про Вищу раду правосуддя: Закон України від 21.12.2016 р. № 1798-VIII. Дата оновлення 15.04.2024. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1798-19#Text>.

62. Про відновлення довіри до судової влади в Україні : Закон України від 08.04.2014 р. № 1188-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1188-18#Text>

63. Про військовий обов'язок і військову службу : Закон України від 25.03.1992 р. № 2232-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2232-12#Text>

64. Про день початку роботи обласних прокуратур: Наказ Офісу Генерального прокурора від 08.09.2020 р. № 414. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0414905-20#Text>.

65. Про день початку роботи Офісу Генерального прокурора: наказ Генерального прокурора від 23.12.2019 р. № 351. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0351900-19#Text>.

66. Про Департамент міжнародного співробітництва Міністерства внутрішніх справ України: Положення, затверджене Наказом Міністерства внутрішніх справ України від 21.08.2020 р. № 620. URL: <https://ips.ligazakon.net/document/MVS984>.

67. Про Державне бюро розслідувань : Закон України від 12.11.2015 р. № 794- VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/794-19#Text>

68. Про державний захист працівників суду і правоохоронних органів : Закон України від 23.12.1993 р. № 3781-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3781-12#Text>.

69. Про Державну кримінально-виконавчу службу України: Закон України від 23.06.2005 р. № 2713-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2713-15#Text>.

70. Про Державну митну службу України: Положення затверджене постановою Кабінету Міністрів України від 06.03.2019 р. № 227. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/227-2019-%D0%BF#Text>.

71. Про Державну податкову службу України: Положення затверджене постановою Кабінету Міністрів України від 06.03.2019 р. № 227. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/227-2019-%D0%BF#Text>.

72. Про Державну прикордонну службу України : Закон України від 03.04.2003 р. № 661-IV. Дата оновлення 19.12.2024. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/661-15#Text>.

73. Про державну службу: Закон України від 10.12.2015 р. № 899-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/889-19#Text>.

74. Про Державну судову адміністрацію України: Положення, затверджене рішенням Вищої ради правосуддя від 17.01.2019 р. № 141/0/15-19. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/vr141910-19#Text>.

75. Про Державну фіскальну службу України: Положення, затверджене постановою Кабінету Міністрів України від 21.05.2014 р. № 236. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/877-2015-%D0%BF#Text>.

76. Про доступ до публічної інформації: Закон України від

13.01.2011 р. № 2939-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2939-17#Text>.

77. Про Єдиний державний реєстр призовників, військовозобов'язаних та резервістів: Закон України від 16.03.2017 р. № 1951-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1951-19#Text>.

78. Про Єдиний реєстр досудових розслідувань, порядок його формування та ведення: Положення, затверджене Наказом Генерального прокурора від 30.06.2020 р. № 298. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0298905-20#Text>.

79. Про забезпечення безпеки осіб, які беруть участь у кримінальному судочинстві: Закон України від 23.12.1993 р. № 3782-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3782-12#Text>

80. Про забезпечення здійснення контролю за діяльністю Збройних Сил України та інших військових формувань: Указ Президента України від 13.08.2010 р. № 815/2010. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/815/2010#Text>.

81. Про забезпечення права на справедливий суд: Закон України від 12.02.2015 р. № 192-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/192-19#Text>.

82. Про забезпечення функціонування української мови як державної: Закон України від 25.04.2019 р. № 2704-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2704-19#Text>.

83. Про заохочення в Національній поліції України: Наказ Міністерства внутрішніх справ України від 25.04.2019 р. № 317. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0535-19#Text>.

84. Про запобігання загрозам національній безпеці, пов'язаним із надмірним впливом осіб, які мають значну економічну та політичну вагу в суспільному житті (олігархів): Закон України від 23.09.2021 р. № 1780-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1780-20#Text>.

85. Про запобігання корупції: Закон України від 14.10.2014 р. № 1700-VII URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1700-18#Text>.

86. Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення: Закон України від 06.12.2019 р. № 361-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/361-20#Text>

87. Про засади запобігання та протидії дискримінації в Україні: Закон України від 06.09.2012 р. № 5207-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5207-17#Text>.

88. Про звернення громадян: Закон України від 02.10.1996 р. № 393/96-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/393/96-%D0%B2%D1%80#Text>.

89. Про інформацію: Закон України від 02.10.1992 р. № 2657-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2657-12#Text>.

90. Про Кваліфікаційну комісію приватних виконавців: Положення затверджене Наказом Міністерства юстиції України від 27.11.2017 р. № 3792/5. Зареєстровано в Міністерстві юстиції України 28.11.2017 р. за № 1443/31311. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1443-17#Text>.

91. Про Конституційний Суд України: Закон України від 13.07.2017 р.

№ 2136-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2136-19#Text>

92. Про контррозвідувальну діяльність: Закон України від 26.12.2002 р. № 374-IV. Дата оновлення 31.03.2023.

URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/374-15#Text>

93. Про міжнародні договори України: Закон України від 29.06.2004 р. № 1906-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1906-15#Text>.

94. Про міжрегіональні управління Міністерства юстиції України: Положення, затверджене Наказом Міністерства юстиції України від 23.06.2011 р. № 1707/5. Зареєстровано в Міністерстві юстиції України 23.06.2011 р. за № 759/19497. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0759-11#Text>.

95. Про Міністерство внутрішніх справ України: Положення, затверджене Постановою Кабінету Міністрів України від 28.10.2015 р. № 878. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/878-2015-%D0%BF#Text>.

96. Про Міністерство юстиції України: Положення, затверджене Постановою Кабінету Міністрів України від 02.07.2014 р. № 228. Дата оновлення 09.04.2025. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/228-2014-%D0%BF#Text>.

97. Про Національне антикорупційне бюро України: Закон України від 14.10.2015 р. № 1698-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1698-18#Text>.

98. Про Національне центральне бюро Інтерполу: Постанова Кабінету Міністрів України від 25.03.1993 р. № 220. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/220-93-%D0%BF#Text>.

99. Про національну безпеку України: Закон України від 21.06.2018 р. № 2469-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2469-19#Text>.

100. Про Національну гвардію України: Закон України від 13.03.2014 р. № 876- VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/876-18#Text>.

101. Про Національну поліцію : Закон України від 02.07.2015 р. № 580-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19#Text>.

102. Про нотаріат: Закон України від 02.09.1993 р. № 3425-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3425-12#Text>.

103. Про оборону України: Закон України від 06.12.1991 р. № 1932-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1932-12#Text>.

104. Про оперативно-розшукову діяльність: Закон України від 18.02.1992 р. № 2135-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2135-12#Text>.

105. Про органи та осіб, які здійснюють примусове виконання судових рішень і рішень інших органів: Закон України від 02.06.2016 р. № 1403-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1403-19#Text>.

106. Про організаційно-правові основи боротьби з організованою злочинністю: Закон України від 30.06.1993 р. № 3341-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3341-12#Text>.

107. Про організацію діяльності підрозділів дізнання органів Національної поліції України: Положення затверджене Наказом Міністерства внутрішніх справ України від 20.05.2020 р. № 405. Зареєстровано в Міністерстві юстиції України 03.06.2020 р. за № 491/34774. URL:

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0491-20#Text>.

108. Про організацію діяльності прокурорів у кримінальному провадженні: Наказ Офісу Генерального прокурора 30.09.2021 р. № 309. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0309905-21#Text>.

109. Про організацію діяльності слідчих підрозділів Національної поліції України: Наказ Міністерства внутрішніх справ України від 06.07.2017 р. № 570. Зареєстровано в Міністерстві юстиції України 27.07.2017 р. за № 918/30786. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0918-17#Text>.

110. Про офіс приватного виконавця: Положення затверджене Наказом Міністерства юстиції України від 15.11.2016 р. № 3238/5. Зареєстровано в Міністерстві юстиції України 16.11.2016 р. за № 1487/29618. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1487-16#Text>.

111. Про очищення влади: Закон України від 16.09.2014 р. № 1682-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1682-18#Text>.

112. Про патрульну службу МВС: Положення, затверджене Наказом Міністерства внутрішніх справ України від 02.07.2015 р. № 796. Зареєстровано в Міністерстві юстиції України 03.07.2015 р. за № 777/27222. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0777-15#Text>.

113. Про пенсійне забезпечення осіб, звільнених з військової служби, та деяких інших осіб: Закон України від 09.04.1992 р. № 2262-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2262-12#Text>.

114. Про помічника судді: Положення затверджено Рішенням Ради суддів України від 18.05.2018 р. № 21. Дата оновлення 06.10.2022. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/vr021414-18#Text>.

115. Про попереднє ув'язнення: Закон України від 30.06.1993 р. № 3352-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3352-12#Text>.

116. Про порядок використання правоохоронними органами України інформаційної системи Міжнародної організації кримінальної поліції – Інтерпол: Інструкція, затверджена наказом Міністерства внутрішніх справ України, Офісу Генерального прокурора, Національного антикорупційного бюро України, Служби безпеки України, Державного бюро розслідувань, Міністерства фінансів України, Міністерства юстиції України від 17.08.2020 р. № 613/380/93/228/414/510/2801/5. Зареєстровано в Міністерстві юстиції України 04.09.2020 р. за № 849/35132. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0849-20#Text/>

117. Про порядок залучення працівників органів досудового розслідування поліції та Експертної служби Міністерства внутрішніх справ України як спеціалістів для участі в проведенні огляду місця події: Інструкція, затверджена Наказом Міністерства внутрішніх справ України від 03.11.2015 р. № 1339. Зареєстровано в Міністерстві юстиції України 06.11.2015 р. за № 1392/27837. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1392-15#Text>.

118. Про порядок створення та діяльності служби судових розпорядників: Положення затверджено Наказом Державної судової адміністрації України від 20.07.2017 р. № 815; погоджено Рішенням Вищої ради правосуддя від 13.06.2016 р. № 1547/0/15-17. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0815750-17#Text>.

119. Про призначення та проведення судових експертиз та експертних досліджень: Інструкція затверджена Наказом Міністерства юстиції України від 08.10.1998 р. № 53/5 (у редакції наказу Міністерства юстиції України від 26.12.2012 р. № 1950/5). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0705-98#Text>.

120. Про прикордонний контроль: Закон України від 05.11.2009 р. № 1710-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1710-17#Text>.

121. Про прокуратуру: Закон України від 14.10.2014 р. № 1697-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1697-18#Text>

122. Про проходження служби особами рядового та начальницького складу Державного бюро розслідувань: Положення затверджене Постановою Кабінету Міністрів України від 05.08.2020 р. № 743. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/743-2020-%D0%BF#Text>.

123. Про Раду громадського контролю при Бюро економічної безпеки: Положення затверджено Постановою Кабінету Міністрів України від 18.08.2021 р. № 872. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/872-2021-%D0%BF#Text>.

124. Про Раду громадського контролю при Державному бюро розслідувань: Положення затверджене Указом Президента України від 05.02.2020 р. № 42/2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/42/2020#Text>.

125. Про Раду громадського контролю при Національному антикорупційному бюро України : Положення затверджено Указом Президента України від 15.05.2015 р. № 272/2015. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/272/2015#>.

126. Про Раду національної безпеки і оборони України: Закон України від 05.03.1998 р. № 183/98-ВР. Дата оновлення 29.07.2023. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/183/98-%D0%B2%D1%80#Text>.

127. Про ратифікацію Факультативного протоколу до Конвенції про ліквідацію усіх форм дискримінації щодо жінок: Закон України від 05.06.2003 р. № 946-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/946-15#Text>.

128. Про розвідку: Закон України від 17.09.2020 р. № 912-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/912-20#Text>.

129. Про Службу безпеки України: Закон України від 25.03.1992 р. № 2229-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2229-12#Text>.

130. Про Службу зовнішньої розвідки України: Закон України від 01.12.2005 р. № 3160-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3160-15#Text>.

131. Про Службу судової охорони: Положення, затверджене Рішенням Вищої ради правосуддя від 04.04.2019 р. № 1051/0/15-19. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v1051910-19#Text>.

132. Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей: Закон України від 20.12.1991 р. № 2011-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2011-12#Text>

133. Про судову експертизу : Закон України від 25.02.1994 р. № 4038-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4038-12#Text>.

134. Про судоустрій і статус суддів : Закон України від 02.06.2016 р. № 1402- VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1402-19#Text>.

135. Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини: Закон України від 23.12.1997 р. № 776/97-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/776/97-%D0%B2%D1%80#Text>

136. Про утворення Бюро економічної безпеки України: Постанова Кабінету Міністрів України від 12.05.2021 р. № 510. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/510-2021-%D0%BF#Text>

137. Про утворення територіальних органів з надання сервісних послуг Міністерства внутрішніх справ: Постанова Кабінету Міністрів України від 28.10.2015 р. № 889. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/889-2015-%D0%BF#Text>.

138. Про участь громадян в охороні громадського порядку і державного кордону: Закон України від 22.06.2000 р. № 1835-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1835-14#Text>.

139. Про центральні органи виконавчої влади: Закон України від 17.03.2011 р. № 3166-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3166-17#Text>.

140. Стандарти якості надання безоплатної вторинної правничої допомоги у кримінальному процесі: затверджено Наказом Міністерства юстиції України від 25.02.2014 р. № 386/5. Зареєстровано в Міністерстві юстиції України 26.02.2014 р. за № 337/25114. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0337-14#Text>.

141. Стандарти якості надання безоплатної вторинної правничої допомоги у цивільному, адміністративному процесі та представництва у кримінальному процесі: затверджено Наказом Міністерства юстиції України від 21.12.2017 р. № 4125/5. Зареєстровано в Міністерстві юстиції України 22.12.2017 р. за № 1554/31422. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1554-17#Text>.

142. Статут Міжнародної організації кримінальної поліції – Інтерпол: прийнято 13.06.1956 р.; URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_142#Text.

143. Структура Офісу Генерального прокурора : затверджено Наказом Генерального прокурора від 21.12.2019 р. № 99-шц. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0099900-19#Text>.

144. Типове положення про апарат суду: затверджено Наказом Державної судової адміністрації України від 08.02.2019 р. № 131. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0131750-19#Text>.

145. Цивільний кодекс України: Закон України від 16.01.2003 р. № 435-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15#Text>.

146. Цивільний процесуальний кодекс України: Закон України від 18.03.2004 р. № 1618-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1618-15#Text>.

13. Інформаційні ресурси

1. Офіційне інтернет-представництво Президента України (<https://www.president.gov.ua/>)
2. Офіційний веб-портал парламенту України (<https://www.rada.gov.ua/>)
3. Офіційний веб-портал Судова влада України (<https://court.gov.ua/>)
4. Офіційний веб-сайт Верховного Суду (<http://supreme.court.gov.ua/supreme/>)

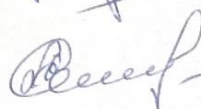
5. Офіційний веб-сайт Вища рада правосуддя (<https://hcj.gov.ua/>)
6. Офіційний веб-портал Офісу Генерального Прокурора (<https://www.gp.gov.ua/ua/index.html>)
7. Офіційний веб-сайт Національної асоціації адвокатів України (<https://unba.org.ua>)
8. Офіційний веб-сайт Вищої кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури України (<https://vkdka.org>)
9. Урядовий портал – єдиний веб-ресурс органів виконавчої влади України (<https://www.kmu.gov.ua/>)
10. Єдиний портал органів системи МВС України (<https://mvs.gov.ua/uk>)
11. Офіційний веб-сайт Міністерства оборони України (<http://www.mil.gov.ua>).
11. Офіційний веб-сайт Міністерства освіти і науки України (<http://www.mon.gov.ua>).
12. Офіційний веб-сайт Міністерства юстиції (<https://minjust.gov.ua/>)
13. Офіційний веб-сайт Служби безпеки України (<https://ssu.gov.ua/>)
14. Офіційний веб-сайт Ради національної безпеки і оборони України (<http://www.rnbo.gov.ua>).
15. Офіційний веб-сайт Національного антикорупційного бюро України (<https://nabu.gov.ua/>)
16. Єдиний державний реєстр судових рішень (<https://reyestr.court.gov.ua/>)
17. Бібліотечно-бібліографічні ресурси Верховної Ради України (<http://lib.rada.gov.ua>)
18. Наукова бібліотека Національно університету «Києво-Могилянська академія» (<http://www.library.ukma.edu.ua>)
19. Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського (<http://www.nbuv.gov.ua>).
20. Ресурси українського Інтернету на правову тематику: (<http://www.lawukraine.com>) (<https://protocol.ua/ua/pro-resurs-protokol/>)

Професор кафедри кримінальної юстиції
кандидат юридичних наук, доцент

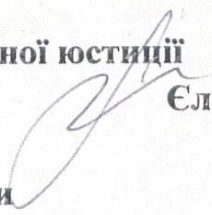
Олександр ЛИТВИНЧУК

Професор кафедри кримінальної юстиції
кандидат юридичних наук, доцент

Ганна СТЕПАНОВА

Доцент кафедри кримінальної юстиції
кандидат юридичних наук

Єлизавета КУЗМІЧОВА-КИСЛЕНКО

Старший викладач кафедри
кримінальної юстиції
кандидат юридичних наук

Андрій ФЕДОТЕНКО